

fundusze. europejskie

na Mazowszu

**PERSPEKTYWA
FINANSOWA**

2014-2020

- UMOWA PARTNERSTWA

**PODSUMOWANIE
STANU WDRAŻANIA**

RPO WM 2007-2013

**25
LAT**

walności

**MAZOWIECKIE BADANIE
REGIONALNE**

**INNOWACYJNE
SZKOLNICTWO
ZAWODOWE
NA MAZOWSZU**

WYWIAD Z PANEM ADAMEM STRUZIKIEM
MARSZAŁKIEM WOJEWÓDZTWA
MAZOWIECKIEGO

W NUMERZE:

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2007–2013

SŁOWO WSTĘPNE

Pan Mariusz Frankowski p.o. Dyrektora
Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych
str. 3

WYWIAD

z Panem Adamem Struzikiem
Marszałkiem Województwa Mazowieckiego
str. 4–5

PERSPEKTYWA FINANSOWA 2014–2020

Umowa Partnerstwa
str. 6–7

TURYSTYCZNE MAZOWSZE

Szlaki Papieskie
str. 8–9

PODSUMOWANIE STANU WDRAŻANIA

Regionalnego Programu Operacyjnego 2007–2013
str. 10–13

DZIESIĘĆ LAT POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

Relacja z obchodów wstąpienia Polski do Unii Europejskiej
str. 14–15

DOBRE PRAKTYKI

Wzrost bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
w Gminie Sabnie
str. 16–17

OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA

Zanieczyszczający płaci
str. 18

DOBRE PRAKTYKI

Efektywna współpraca przedsiębiorstw ze sferą nauki
str. 19–20

METODY SKUTECZNEGO ZARZĄDZANIA

projektami w firmie
str. 21–22

DOBRE PRAKTYKI

Szpital im. Świętej Rodziny w Warszawie
str. 23–24

JAK PRAWIDŁOWO OZNAKOWAĆ

projekt unijny
str. 25–26

MAZOWIECKIE BADANIE REGIONALNE

– projekt badawczy
str. 27–28

AKADEMIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

– uczestnicy objęci wsparciem
str. 29–31

INNOWACYJNE SZKOLNICTWO ZAWODOWE

na Mazowszu
str. 32

WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA

projekt Inclusive Europe oraz
Forum Partnerskie w Malmö
str. 33–34

EDUKACJA NA 6

– rozwój szkół w województwie
mazowieckim dzięki PO KL
str. 35–36

FILARY START-UP

Zaplanuj swój sukces
str. 37–38

PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

SZUKASZ
INFORMACJI
JAK POZYSKAĆ
FUNDUSZE
EUROPEJSKIE?

zaczynj
od
Punktu
Informacyjnego

Zapraszamy do kontaktu z Konsultantami Punktów
Informacyjnych Funduszy Europejskich na Mazowszu

infolinia 0801 101 101
tel. 22 542 22 73, 22 542 22 74
22 542 22 77, 22 542 24 38
punkt_kontaktowy@mazowia.eu

www.mazowia.eu
www.fan.mazowia.eu

 /pife.mazowsze

REDAKCJA: Paulina Gutowska-Jarosz, Marcin Bugaj, Michał Nędział

WSPÓŁPRACA: Dorota Obzejta-Żbikowska, Dorota Krall, Piotr Oracz, Izabela Matejewska, Edyta Al-Tawil, Radosław Pituch, Joanna Łupieńska, Marta Rudnicka, Anna Pazio

PROJEKT, OPACOWANIE GRAFICZNE: Pracownia C&C, **PRZYGOTOWANIE DO DRUKU, KOREKTA:** www.pracowniacc.pl

SKŁAD KOMPUTEROWY: Pracownia C&C, **WYDAWCA:** Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU), ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa **NAKLAD:** 10 000 egz.

Szanowni Państwo,

rok 2014 to czas podsumowań i czas zamykania procesu wdrażania dwóch programów unijnych: RPO WM oraz PO KL. Dodatkowo, Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych aktywnie uczestniczyła w pracach nad nowym okresem programowania, nad kształtem RPO WM 2014–2020.

W każdym numerze Biuletynu będziemy przedstawiać naszym Czytelnikom efekty zrealizowanych projektów. Gdyby nie fundusze unijne, wiele z tych inwestycji pozostałoby w sferze planów. Na finiszu, w ramach RPO WM, zakończono 1233 projektów, a w ramach PO KL aż 3622 projekty. Chciałbym jednak podkreślić, że ostateczny bilans środków unijnych na Mazowszu w latach 2007–2013 będziemy znali dopiero po zakończeniu okresu kwalifikowalności, czyli po 31 grudnia 2015 roku.

Oddając w Państwa ręce pierwszy numer Biuletynu, zachęcam do lektury wywiadu z marszałkiem województwa mazowieckiego Adamem Struzikiem. Wielu mazowieckich wnioskodawców realizuje nie jeden projekt, a kilka. Nazywamy ich multibeneficjentami. Jednym z nich jest Szpital Specjalistyczny im. Świętej Rodziny – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Warszawie. Ile środków pozyskała ta placówka i w co zainwestowała unijną pomoc, przeczytacie Państwo na łamach tej publikacji.

Przed nami czas wakacyjnych wyjazdów i w związku z tym prezentujemy turystyczne atrakcje Mazowsza. W tym numerze polecamy szlak papieski, który zadziwi nie jednego turystę. Beneficjenci, realizujący swoje projekty, mają obowiązek informowania o współfinansowaniu projektów ze środków unijnych. Przypominamy obowiązujące logotypy i zasady oznakowania.

Projekty wspierające kapitał ludzki to projekty ważne i potrzebne. Dają one szansę na lepszy start uczniom, dorosłym na zdobycie lepszej pracy, na zmianę wykształcenia, pomagają osobom niepełnosprawnym oraz osobom wykluczonym społecznie. W ramach dobrych praktyk prezentujemy kilka z nich i warto w tym miejscu podkreślić, że coraz więcej przedsięwzięć wprowadza innowacje.

Na koniec chciałbym podzielić się z Państwem dobrą wiadomością. W lipcu Mazowiecka Jednostka uruchomi nabór wniosków w ramach Działania 1.5 RPO WM Rozwój przedsiębiorczości. Pula dostępnych środków to 6 mln euro. Proszę śledzić naszą stronę www.mazowia.eu, na której odpowiednio wcześniej znajdzie się dokumentacja konkursowa. A w tym wydaniu Biuletynu pierwsza część cyklu o start-upach.

Mam nadzieję, że to wydanie okaże się ciekawe merytorycznie i chętnie sięgną Państwo po kolejny numer. Życzę miłej lektury.

Mariusz Frankowski

p.o. Dyrektora

Mazowieckiej Jednostki

Wdrażania Programów Unijnych

WSPÓLNIEMOŻNA WIĘCEJ

– o nowym podejściu do korzystania ze środków unijnych w perspektywie 2014–2020 mówi marszałek województwa mazowieckiego pan Adam Struzik

Panie Marszałku, w tym roku obchodzimy 10-lecie wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Czy mógłby Pan powiedzieć, jak Mazowsze zmieniło się przez ten czas? Które działania i projekty miały największy wpływ na wzrost konkurencyjności oraz rozwój naszego regionu, a także poprawę jakości życia mieszkańców?

10 lat Polski w Unii Europejskiej to okres nie do przecenienia również i dla Mazowsza. Z punktu widzenia wzrostu konkurencyjności regionu myślę, że jednym z ważniejszych osiągnięć jest budowa portu lotniczego w Modlinie. Od początku wiedziałem, że to inwestycja niezwykle ważna, a przede wszystkim prorozwojowa. Dziś możemy śmiało stwierdzić, że oddanie do użytku portu w Modlinie znacznie przewyższyło związane z nim oczekiwania. Połączenie jego oddziaływania z oddziaływaniem, jakie przyniosły inwestycje w mazowieckie drogi, kolej daje efekt synergii we wzmocnieniu dostępności, konkurencyjności regionu i w konsekwencji podniesieniu poziomu życia jego mieszkańców.

W tym miejscu chciałbym zwrócić uwagę również na te często niedowartościowane przez opinię publiczną inwestycje w człowieka. Mam na myśli inwestycje w ochronę zdrowia, szeroko pojętą edukację i rynek pracy. Efekty tych działań widoczne są między innymi we wzroście świadomości obywatelskiej Mazowszan, odpowiedzialności za rozwój województwa. Dziś nie wyobrażamy sobie podejmowania istotnych z punktu widzenia regionu decyzji bez konsultacji ich z mieszkańcami.

Nasze województwo jest pierwszym regionem w kraju, który według unijnej klasyfikacji opuścił kategorię regionów najsłabiej rozwiniętych.

Tak, Mazowsze jako pierwszy i jedyny region w kraju będzie w perspektywie finansowej 2014–2020 wdrażał program operacyjny na zasadach przewidzianych dla regionów lepiej rozwiniętych. Te nowe, inne warunki są skutkiem pozytywnych efektów rozwojowych jakie przyniosła polityka regionalna przyjęta i realizowana przez samorząd województwa. Cała polityka spójności dąży do podwyższania i wyrównywania różnic w poziomie rozwojowym pomiędzy regionami i państwami z założeniem wyrównywania do tych lepiej rozwiniętych.

Ten awans Mazowsza należy postrzegać jako formalne potwierdzenie dobrych i stabilnych warunków dla inwesto-

rów, które zwykle przypisywać się regionom wysoko rozwiniętym. Do standardów zachodnich państw przybliża nas nowej jakości infrastruktura drogowa, inwestycje w wodociągi i kanalizacje. Zarówno z RPO WM, jak i z PROW przeznaczane były na to ogromne pieniądze. Jednocześnie mam świadomość tego, że na Mazowszu nie wszystkie podstawowe potrzeby zostały zaspokojone. Wewnętrzne zróżnicowanie wciąż jest duże. Nadal jest wiele miejsc w naszym województwie – z niektórymi częściami Warszawy włącznie, gdzie problem kanalizacji nie jest rozwiązany. I musimy to jakoś nadrobić w momencie, gdy oczekuje się od tak silnego regionu jak nasz pójścia już kilka kroków dalej.

Jakich kroków? Czy Mazowsze będą obowiązywać inne zasady wsparcia niż w pozostałych województwach?

Skoro region nie jest już traktowany jako słabiej rozwinięty, siłą rzeczy może liczyć na mniejsze wsparcie z UE. Udało się jednak wynegocjować kwotę ok. 3,8 mld euro. Do regionalnego programu operacyjnego trafi ponad 2,1 mld euro, zaś o kolejnych ok. 1,7 mld euro (z funduszy strukturalnych EFS i EFRR) beneficjenci z Mazowsza będą mogli ubiegać się w programach krajowych.

Ogólnie zmianą jest zakres samego regionalnego programu operacyjnego. Będzie łączył w sobie inwestycje, które do tej pory były w dwóch programach (RPO i POKL). W jednym programie operacyjnym znajdują się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Chodzi o pewną spójność – by tzw. projekty twarde i miękkie w danej dziedzinie się uzupełniały.

Natomiast ważnymi różnicami w naszym przypadku są poziom dofinansowania z funduszy europejskich (z maksymalnie 85 do 80 proc.), obniżenie poziomu dopuszczalnej pomocy publicznej czy też konieczność większej koncentracji w wyborze obszarów wsparcia. Chciałbym zaznaczyć, że zarząd województwa zabiega o zniwelowanie skutków obniżenia poziomu wsparcia. Mam na myśli przede wszystkim pozyskanie dodatkowych środków z budżetu państwa na podwyższenie poziomu współfinansowania do poziomu 85 proc. w subregionach najuboższych. Kolejną ważną sprawą, która często zupełnie błędnie przypisywana jest faktowi włączenia Mazowsza do regionów lepiej rozwiniętych, są ograniczenia w budowie dróg lokalnych czy finansowaniu kampanii świadomościowych. Podkreślam, że wynikają

one z przyjętej strategii wdrożeniowej dla wszystkich regionów na poziomie Komisji Europejskiej, a więc i tych słabiej i lepiej rozwiniętych.

Mamy z jednej strony wysokie tempo wzrostu gospodarczego, z drugiej – wspomniany przez Pana – dystans pomiędzy Warszawą a pozostałymi częściami województwa. Czy te dysproporcje w perspektywie 2014–2020 zostaną zniwelowane?

Wszystkie działania zaprogramowane w RPO WM ukierunkowane są na przeciwdziałanie tym niekorzystnym tendencjom. Znalezienie skutecznego narzędzia na całkowite zniesienie tych różnic do 2020 roku jest bardzo trudne, jeśli nie niemożliwe. Cała polityka regionalna województwa ukierunkowana jest na niwelowanie tych dysproporcji. Regionalny program operacyjny to jedno z narzędzi. Ważne też, by aktywnie wykorzystywać potencjał rozwojowy regionu. W tym wypadku pomocne są tzw. zintegrowane inwestycje terytorialne czy charakterystyczne dla Mazowsza – zintegrowane projekty partnerskie.

Obszary deficytowe będą mogły również liczyć na preferencje – np. dofinansowanie projektów dających największy wkład w ich rozwój społeczno-gospodarczy. Cały czas podejmujemy również starania o objęcie części wschodniej województwa działaniami charakterystycznymi dla działań programu Polska Wschodnia. Wszystkie nasze aktywności podejmowane są z myślą o zabezpieczeniu w perspektywie finansowej 2014–2020 możliwie jak najszerszej gamy narzędzi, a więc i środków inwestycyjnych zwiększających rozwojową jednorodność Mazowsza. Czy w końcu obecnego okresu finansowania zostanie ona osiągnięta na zadowalającym poziomie zależeć będzie także, a może głównie, od inicjatywy i kreatywności poszczególnych subregionów.

Na jakie działania będą mogli liczyć mieszkańcy terenów charakteryzujących się niższą konkurencyjnością niż przeciętna gmina w Polsce?

Najistotniejszym elementem w powodzeniu tego nowego podejścia będzie zmiana systemowa w postrzeganiu subregionów przez lokalne samorządy. Należy problemy lokalne identyfikować przez pryzmat problemów subregionu. Tylko takie myślenie wyzwoli działania, które przyniosą kompleksowe rozwiązania kluczowych kwestii. Ze zindywidualizowanym podejściem do problemów lokalnych mieliśmy do czynienia w poprzednich perspektywach finansowych i wiemy już, że nie przyniosły one oczekiwanych rezultatów. Nie chodzi przecież o to, żeby w każdej gminie był basen. Raczej o to, żeby w każdej gminie były jak najlepsze warunki do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy. Trzeba nadać odpowiednią rangę rozwojową sektorowi konkurencyjnemu i nowoczesnemu rolnictwu. Dlatego tak duży nacisk w RPO położyliśmy na wspieranie przedsiębiorców mikro, małych i średnich, na wdrażanie przez nich nowoczesnych technologii wykorzystujących kluczowe obszary wzrostu w regionie, określone między innymi w Regionalnej Strategii Innowacji.

Zwiększenie jednorodności rozwojowej zależy po prostu od trafności narzędzi służących realizacji tego celu, a przede wszystkim od umiejętnego ich stosowania przez samorządy lokalne, partnerów publicznych i prywatnych.

W perspektywie finansowej 2014–2020 zostaną wprowadzone nowe narzędzia rozdysponowywania środków z funduszy europejskich m.in. Regionalne Instru-

menty Terytorialne oraz Zintegrowane Instrumenty Terytorialne. Proszę powiedzieć, w jaki sposób będą one funkcjonowały oraz do jakiej grupy odbiorców będą kierowane?

Wspominałem już o tym, że w nowym okresie programowania szczególny nacisk położony jest na prowadzenie polityki z uwzględnieniem wymiaru terytorialnego, na podejście do projektów w sposób szerszy niż tylko z perspektywy własnego podwórka. To myślenie ma dominować w całej Unii. Komisja Europejska zaproponowała w ramach takiego podejścia stosowanie mechanizmów zintegrowanych skierowanych do konkretnych obszarów, w tym głównie miast. Odgórnie zaproponowano w nowym RPO Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) dla miasta stołecznego Warszawy i jej obszaru funkcjonalnego. Natomiast dodatkowo wprowadzamy podobny mechanizm – Regionalne Instrumenty Terytorialne (RIT) dla pięciu subregionów: ciechanowskiego, plockiego, ostrołęckiego, siedleckiego i radomskiego.

Trzeba pamiętać, że RIT-y i ZIT nie nakładają się przestrzennie. Natomiast ich uzupełnieniem będą wspomniane wcześniej projekty partnerskie, czyli mechanizm włączający społeczność w kreowanie rozwoju lokalnego. Podstawą projektów partnerskich będzie rozwój społeczno-gospodarczy, inicjowany oddolnie, w tym w szczególności w ramach Lokalnych Grup Działania. Projekty partnerskie będą realizowane bez ograniczenia terytorialnego i tematycznego oraz bez ustalania maksymalnego poziomu alokacji w Programie.

Dzięki projektom ZIT i RIT, będzie można zrealizować projekty kompleksowe przeciwdziałające kluczowemu problemowi dla danego obszaru, którego rozwiązanie nie byłoby możliwe podczas dofinansowania w ramach jednego konkursu.

Co wnoszą takie narzędzia?

Realizacja tego typu projektów przede wszystkim pozwala na współpracę większej liczby partnerów, wyjście poza granice administracyjne i skupienie się na celu. Ponadto pozwalają prowadzić politykę terytorialną opartą o zidentyfikowane w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego obszary strategicznej interwencji (OSI). Mamy przecież obszary problemowe – ostrołęcko-siedlecki, plocko-ciechanowski, radomski oraz wyraźny biegun wzrostu – Obszar Metropolitalny Warszawy.

Panie Marszałku, przed nami kolejne wyzwania związane z wdrażaniem funduszy europejskich. Proszę powiedzieć, jak chciałby Pan, aby wyglądało Mazowsze po zakończeniu perspektywy finansowej 2014–2020.

Jakie miałyby być Mazowsze po 2020 roku? Region już jest postrzegany jako lepiej rozwinięty. Cały czas jednak trzeba przypominać, że nie jest on wewnętrznie jednolity. Równolegle z pracami nad skutecznym wykorzystaniem środków unijnych prowadzimy walkę o zmianę przepisów w sprawie „janosikowego”. Jeśli zmniejszeniu dotacji unijnych towarzyszyłoby odciążenie od „janosikowego”, wiem, że Mazowsze byłoby jeszcze bardziej nowoczesne i konkurencyjne. Chciałbym, by tereny poza stolicą przyciągały inwestorów. Ale przede wszystkim ważne jest, by Mazowsze po 2020 roku gwarantowało swoim mieszkańcom wysoki poziom życia – było dla młodych ludzi miejscem atrakcyjnym do zamieszkania i pracy. Jednym słowem „Innowacyjne Mazowsze” zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku.

Dziękuję za rozmowę

PERSPEKTYWA FINANSOWA 2014–2020 UMOWA PARTNERSTWA

Nadchodzi kolejna perspektywa finansowa budżetu Unii Europejskiej. Instytucje intensywnie pracują nad przygotowaniem dokumentów. Beneficjenci wyglądają na pierwsze nabory. Na jakim etapie jest nowa perspektywa? Kiedy ruszą konkursy? Zapraszamy do zapoznania się z cyklem artykułów poświęconych perspektywie finansowej 2014–2020.

Oczekiwanie na nową pulę środków finansowych przeznaczonych dla Polski w latach 2014–2020 jest ogromne wśród potencjalnych beneficjentów. Dotyczy to zarówno tzw. sektora publicznego, jak i prywatnego. Doświadczenia z lat 2007–2013 pozwalają patrzeć optymistycznie w przyszłość. Zarówno potencjalni beneficjenci, jak i instytucje zarządzające funduszami unijnymi mają dużo większe doświadczenie niż na początku poprzedniej perspektywy budżetowej. Powinno być więc tylko sprawniej, szybciej i bardziej przejrzyste. Niestety, nie wszystko zależy od polskich instytucji i konieczne jest prowadzenie skomplikowanego procesu negocjacji z Komisją Europejską, która zatwierdza dla każdego kraju członkowskiego sposób wydatkowania pieniędzy w kolejnych siedmiu latach budżetowych. Pod koniec maja 2014 roku Komisja Europejska zatwierdziła tzw. plan wydatkowania funduszy unijnych dla Polski na lata 2014–2020 określany jako „Umowa Partnerstwa”. Należy podkreślić, że jesteśmy jednym z pierwszych krajów, który zakończył negocjacje tego strategicznego dokumentu.

Niniejszy tekst stanowi rozpoczęcie cyklu artykułów, których celem będzie przedstawienie podstawowych zasad rozdysponowania środków finansowych w latach 2014–2020. W ramach poszczególnych opracowań zostaną przekazane najważniejsze zagadnienia dotyczące tzw. celów tematycznych, sposobu wdrażania, systemu instytucjonalnego, planowanych uproszczeń dla beneficjentów, finansowania instrumentów rozwoju terytorialnego, podstawowych zasad wyboru projektów oraz relacji pomiędzy poszczególnymi funduszami.

Cele tematyczne

Umowa partnerstwa sankcjonuje tzw. cele tematyczne, które stanowią będą podstawowy drogowskaz wykorzysta-

nia nowych funduszy unijnych. Jest to dobra wskazówka dla potencjalnych beneficjentów, którzy powinni analizować swoje potencjalne projekty, odnosząc się do najważniejszych priorytetów. Wsparcie będzie skierowane na następujące działania:

1. Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji.
2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych.
3. Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw oraz sektora rolnego.
4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.
5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem.
6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami.
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej.
8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.
9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.
10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie.
11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

Programy operacyjne oraz budżet na lata 2014–2020

W nowym okresie programowania w Polsce realizowanych będzie 6 krajowych programów operacyjnych, z czego jeden będzie skierowany do województw Polski Wschodniej.

Wśród nich należy wskazać:

- 1) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;
- 2) Program Operacyjny Inteligentny Rozwój;
- 3) Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój;
- 4) Program Operacyjny Polska Cyfrowa;
- 5) Program Operacyjny Polska Wschodnia;
- 6) Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

Dodatkowo, tak jak poprzednio, będą funkcjonować dwa programy mające na celu rozwój obszarów wiejskich oraz sektora rybołówstwa. Łącznie Polska otrzyma aż 82,5 mld EUR na wsparcie polityki spójności oraz ok. 32,1 mld EUR na politykę rolną. Oznacza to, że Polska będzie kolejnym razem największym beneficjentem środków unijnych ze wszystkich krajów UE. Przyznane środki finansowe będą mogły być inwestowane między innymi w infrastrukturę transportową (drogi, transport publiczny, kolej), rozwój

przedsiębiorczości, badania naukowe, informatyzację oraz działania miękkie związane z aktywizacją zawodową. Według zawartej Umowy Partnerstwa są to obszary, które w największym stopniu przyczynią się do rozwoju

Polski. Jednakże nadal będzie możliwe współfinansowanie inwestycji mających na celu ochronę środowiska oraz rozwój nowoczesnej energetyki, a także przedsięwzięć z dziedziny kultury, zatrudnienia oraz edukacji.

Łącznie Polska otrzyma aż 82,5 mld EUR na wsparcie polityki spójności oraz ok. 32,1 mld EUR na politykę rolną. Oznacza to, że Polska będzie kolejnym raz największym beneficjentem środków unijnych ze wszystkich krajów UE.

Programy Regionalne

Podobnie jak w okresie 2007–2013 wdrażanych będzie 16 programów regionalnych dla każdego województwa. Województwo mazowieckie ze względu na swą specyfikę najbardziej rozwiniętego regionu w kraju będzie dysponować środkami opartymi na trochę innych zasadach niż pozostałe województwa. Fundusze na mazowiecki regionalny program operacyjny stanowią około 60% alokacji środków przeznaczonych dla Mazowsza. Pozostałe 40% środków z funduszy strukturalnych dostępne będzie dla beneficjentów z tego regionu w programach krajowych. Ponadto będą mogli oni korzystać ze środków Funduszu Spójności dostępnego w „następcy” Programu Infrastruktura i Środowisko.

Maksymalny poziom dofinansowania unijnego dla 15 województw został ustalony na poziomie 85% kosztów kwalifikowalnych. W przypadku Mazowsza będzie to maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych. Oczywiście, w przypadku tzw. „projektów z pomocą publiczną” maksymalny

poziom dofinansowania będzie zdecydowanie niższy i uzależniony od mapy pomocy regionalnej. Natomiast w odniesieniu do wsparcia innowacyjności oraz szeroko rozumianej przedsiębiorczości nastąpi

największy wzrost finansowania w porównaniu do okresu 2007–2013. Wiele projektów będzie realizowanych poprzez zastosowanie instrumentów zwrotnych – pożyczek i poręczeń. Pozwoli to na wsparcie większej liczby przedsięwzięć realizowanych przez małe i średnie przedsiębiorstwa. Wsparcie dla projektów skierowanych do przedsiębiorstw zostanie omówione w jednym z kolejnych artykułów tego cyklu. Należy podkreślić, że samorządy województw będą zarządzać większą niż dotąd pulą europejskich pieniędzy. W latach 2014–2020 regiony będą odpowiedzialne za rozdysponowanie prawie 40% środków, natomiast w latach 2007–2013 było to ok. 25% dostępnych środków z Unii Europejskiej.

W latach 2014–2020 regiony będą odpowiedzialne za rozdysponowanie prawie 40% środków, natomiast w latach 2007–2013 było to ok. 25% dostępnych środków z Unii Europejskiej.

Tab. Podział środków przeznaczonych na programy regionalne

województwo	całkowita alokacja na RPO – ceny bieżące, EUR
dolnośląskie	2 252 546 589
kujawsko-pomorskie	1 903 540 287
lubelskie	2 230 958 174
lubuskie	906 929 693
łódzkie	2 256 049 115
małopolskie	2 878 215 972
opolskie	944 967 792
podkarpackie	2 114 243 760
podlaskie	1 213 595 877
pomorskie	1 864 811 698
śląskie	3 476 937 134
świętokrzyskie	1 364 543 593
warmińsko-mazurskie	1 728 272 095
wielkopolskie	2 450 206 417
zachodniopomorskie	1 601 239 216
Razem 15	29 187 057 412
mazowieckie	2 089 840 138
Razem 16	31 276 897 550

źródło: www.mir.gov.pl

W związku z obecnie trwającymi negocjacjami Komisji Europejskiej poszczególnych programów można założyć, że możliwość składania wniosków pojawi się w IV kwartale 2014 roku lub I kwartale 2015 roku. Tylko pozornie wydaje się to odległym terminem. Przygotowanie projektu dofinansowanego z funduszy UE wymaga odpowiedniego przygotowania i planowania. Warto śledzić kolejne artykuły z tego cyklu, które przybliżą obszary i zasady wsparcia z funduszy unijnych w latach 2014–2020.

TURYSTYCZNE MAZOWSZE SZLAKI PAPIESKIE

Zapraszamy do wybrania się po Mazowszu śladem Ojca św. Jana Pawła II. Wycieczka Szlakiem Papieskim jest połączeniem turystyki historycznej z walorami krajobrazowymi i kulturowymi.

Mazowsze to bardzo atrakcyjny region z bogatą tradycją, ciekawą architekturą oraz licznymi atrakcjami. Województwo mazowieckie bardzo często odwiedzał Karol Wojtyła – zarówno w czasach, gdy pełnił funkcję Biskupa i Kardynała, jak i podczas sprawowania pontyfikatu papieskiego jako Ojciec św. Jan Paweł II. Warto poznać interesujące miejsca związane z obecnością tego wybitnego Polaka, które dodatkowo otrzymały unijne dofinansowanie w latach 2007–2013. Wyprawę szlakiem papieskim warto zacząć w Płocku, gdzie Jan Paweł II gościł w 1991 roku podczas czwartej pielgrzymki do Polski. Ponadto kilkakrotnie odwiedzał Płock jako biskup – obecnie można natknąć się na tablice pamiątkowe wspominające te wydarzenia. Dodatkowo w pobliżu katedry na skwerze znajduje się pomnik Jana Pawła II. Płock stanowi prawdziwą „perłę historyczną Mazowsza”. Warto tam przede wszystkim odwiedzić Muzeum Mazowieckie w Płocku, które realizowało projekt dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007–2013 pn. „Rozbudowa i adaptacja kamienicy przy ulicy Tumskiej dla potrzeb Muzeum Mazowieckiego w Płocku”. Przedsięwzięcie ma doprowadzić do zwiększenia atrakcyj-

ności regionu poprzez zaproponowanie turystom ciekawych ekspozycji dotyczących historii Płocka i północnego Mazowsza. W wyniku zrealizowanego przedsięwzięcia powstały cztery wystawy stałe: X wieków Płocka, Tradycje Muzeum Mazowieckiego w Płocku, Sztuka artystów płockich XIX i XX wieku (malarstwo, rysunek, modelarstwo), Z dziejów pienią-

dza polskiego. Nowe wystawy cechuje multimedialny charakter. Dodatkowo prawdziwą ozdobą jest ogromna makietka dawnego Płocka zajmująca powierzchnię ok 40 m².

Kolejnym interesującym miejscem, które warto odwiedzić, podążając śladami Jana Pawła II, jest Radom. Ojciec św. Jan Paweł II przebywał również w tym mieście podczas czwartej pielgrzymki do Ojczyzny w 1991 roku. W Radomiu był jednak już wcześniej. Znała jest historia, gdy jako Kardynał Karol Wojtyła w zastępstwie Prymasa Polski kard. Stefana Wyszyńskiego w sierpniu 1977 roku odprawił homilię w kościele farnym św. Jana, dokonując koronacji obrazu Matki Bożej w Błotnicy. W uroczystości uczestniczyło prawie 200 tys. wiernych. W niedalekiej odległości od tego kościoła znajduje się inna świątynia – kościół Ewangelicko-Augsburski, który realizował projekt pod nazwą „Rewitalizacja zespołu zabytkowych budynków Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu”. Dofinansowanie było przeznaczone na przeprowadzenie robót konserwatorskich zabytkowych elewacji i wewnątrz kościoła parafialnego, a także Plebanii – tzw. domu pastorskiego, w którym oprócz rewitalizacji dachu zaplanowano także adaptację na cele konferencyjne poddasza. Parafia została utworzona w pierwszej połowie XIX w. i jest niezwykle interesującym obiektem sakralnym, który przetrwał obydwie wojny światowe.

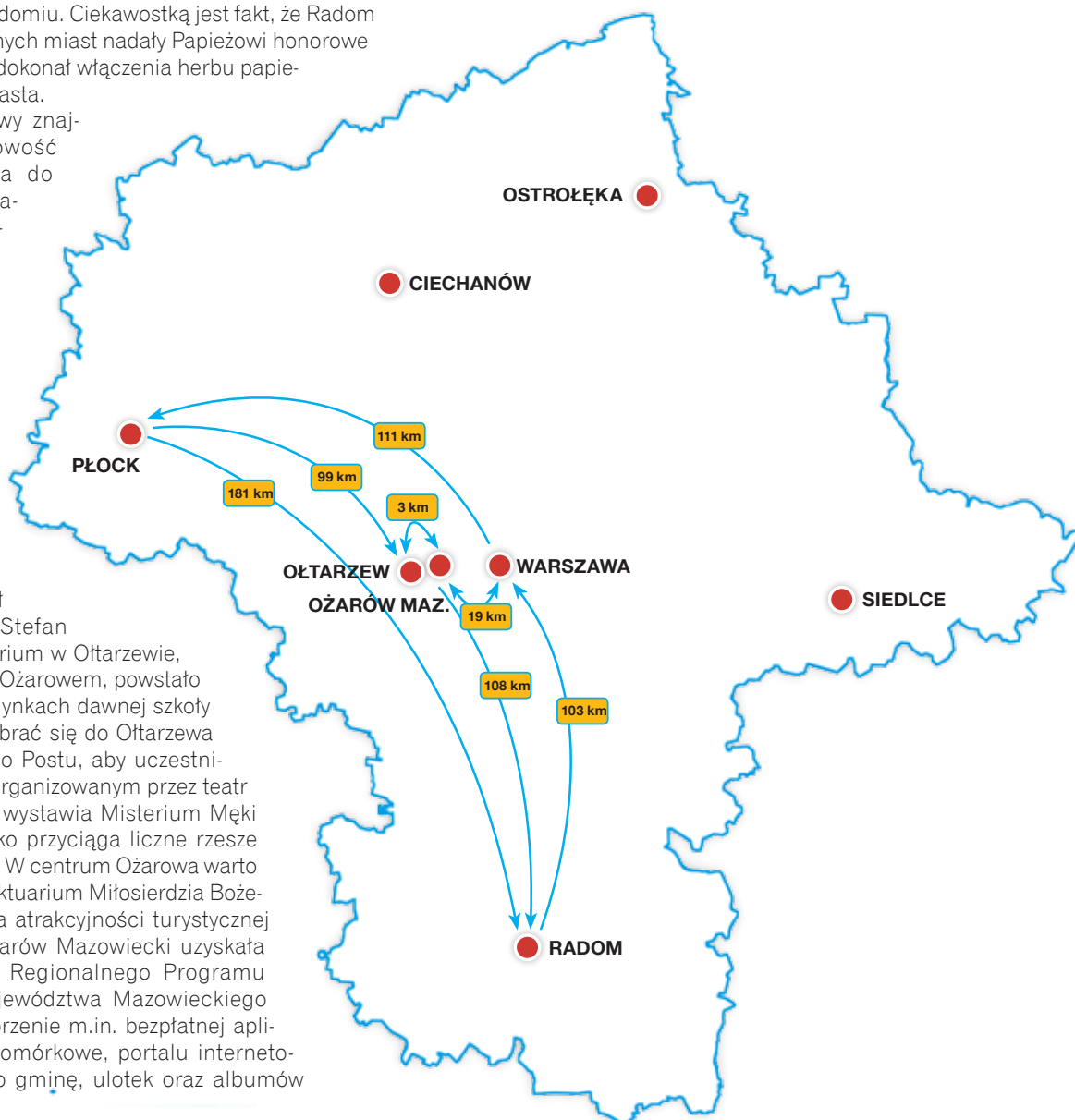
W Radomiu warto również odwiedzić Starówkę, Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej Elektrownia czy Grodzisko Piotrówka w Radomiu. Ciekawostką jest fakt, że Radom jako jedno z nielicznych miast nadały Papieżowi honorowe obywatelstwo oraz dokonał włączenia herbu papieskiego do herbu miasta.

Niedaleko Warszawy znajduje się miejscowość Ołtarzew należąca do gminy Ożarów Mazowiecki. Zlokalizowane jest tam Seminarium Duchowne Pallotynów – Kardynał Wojtyła był uczestnikiem sympozjum zorganizowanego w listopadzie 1975 roku. Wśród wielu teologów uczestniczących w tym spotkaniu obecny był również Prymas Stefan Wyszyński. Seminarium w Ołtarzewie, ówczesnej wsi pod Ożarowem, powstało w 1927 roku, w budynkach dawnej szkoły rolniczej. Warto wybrać się do Ołtarzewa w okresie Wielkiego Postu, aby uczestniczyć w widowisku organizowanym przez teatr seminaryjny, który wystawia Misterium Męki Pańskiej. Widowisko przyciąga liczne rzesze wiernych i turystów. W centrum Ożarowa warto zobaczyć także Sanktuarium Miłosierdzia Bożego. Dla zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu Gmina Ożarów Mazowiecki uzyskała dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007–2013 na stworzenie m.in. bezpłatnej aplikacji na telefony komórkowe, portalu internetowego promującego gminę, ulotek oraz albumów

fotograficznych uwzględniających obszary chronione, liczne pomniki przyrody występujące na tym obszarze, a także przedstawiające zabytkowe obiekty. Warto też podkreślić, że tereny wokół zabytków zostaną zagospodarowane poprzez oznaczenie ciągów pieszo-rowerowych czy zakup elementów małej architektury.

Ojciec św. Jan Paweł II odwiedzał na Mazowszu jeszcze wiele miejsc. Poza Warszawą jego ślady można odnaleźć również w innych miejscowościach takich, jak Siedlce, Radzymin, Wrociszew, Czerwińsk, Laski, Lewiczyn czy Stara Błotnica. Wszelkie atrakcje turystyczne, a także walory turystyczne wskazanych miejscowości zostały szczegółowo przedstawione na oficjalnym portalu turystycznym Mazowsza – www.mazowsze.travel. Zachęcamy do jego regularnego odwiedzania i poznania walorów oraz uroków naszego regionu, a także zaplanowania przyjemnego wypoczynku weekendowego.

NA MAPIE
PRZEDSTAWIONO
WYBRANE ATRAKCJE
SZLAKU PAPIESKIEGO
NA MAZOWSZU

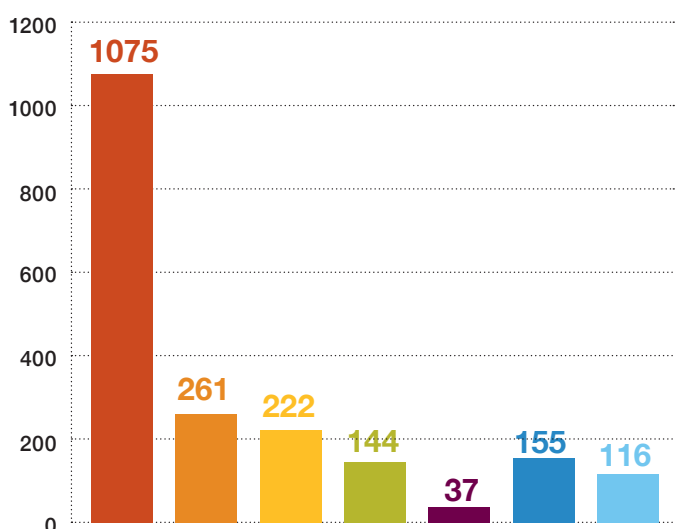
PODSUMOWANIE STANU WDRAŻANIA REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2007–2013

Przyznana alokacja na RPO WM 2007–2013 w ramach Priorytetu I–VII wynosi 7435 mln zł. Dotychczas beneficjenci złożyli 7299 wniosków na łączną kwotę dofinansowania EFRR ok. 19268 mln zł. Zatwierdzone zostały 2232 wnioski na łączną kwotę ponad 8433 mln zł. Podpisano 2010 umów o wartości ok. 12 378 mln zł na kwotę dofinansowania z EFRR ponad 6981 mln zł. Wartość podpisanych umów przekroczyła już 93,89% przyznanej na RPO WM 2007–2013 alokacji. Najwięcej podpisanych umów znajduje się w Priorytecie I Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyj-

nego i przedsiębiorczości na Mazowszu – 1075 szt. Liczba umów z Priorytetu I stanowi 53,48% wszystkich podpisanych umów.

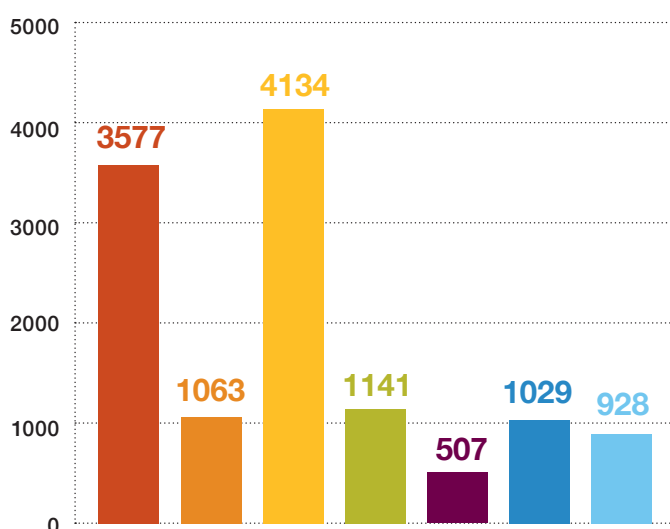
Największą wartość umów odnotowano w Priorytecie III Regionalny system transportowy – 4133 mln zł. Wartość podpisanych umów z Priorytetu III stanowi 33,38% wszystkich podpisanych umów w ramach RPO WM 2007–2013. Zakończono i rozliczono już 1211 inwestycji o wartości dofinansowania 2613 mln zł. Beneficjentom programu wypłacono 5108 mln zł unijnych dotacji.

Liczba umów w ramach Priorytetu I–VII RPO WM – 2010 szt.

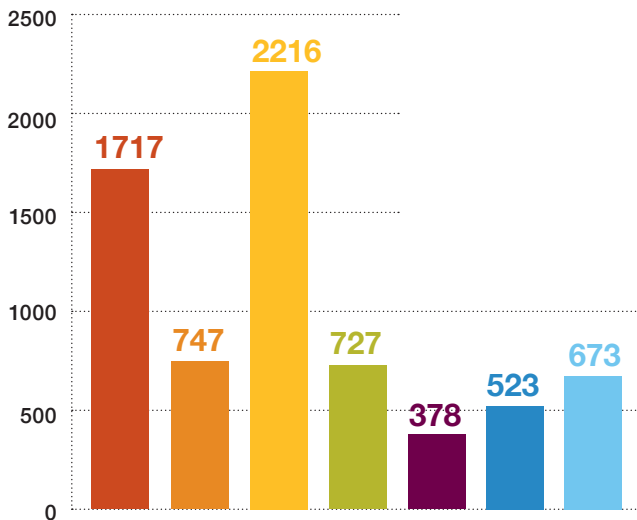

- **Priorytet I**
Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu
- **Priorytet II**
Przyspieszenie e-Rozwoju Mazowsza
- **Priorytet III**
Regionalny system transportowy
- **Priorytet IV**
Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka
- **Priorytet V**
Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu
- **Priorytet VI**
Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji
- **Priorytet VII**
Tworzenie i poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego

Wartość umów w ramach Priorytetu I–VII RPO WM – 12 378 mln zł

Wartość przyznanego dofinansowania w ramach Priorytetu I–VII RPO WM – 6981 mln zł (EFRR)

Dzięki funduszom Mazowsze modernizuje się, a region zyskuje w zakresie:

Środowiska:

- 165 wybudowanych obiektów infrastruktury ochrony środowiska,
- 19 zmodernizowanych stacji uzdatniania wody,
- 20 elektronicznych platform dla zintegrowanych systemów wspomagania zarządzania na poziomie regionalnym i lokalnym,
- 17,42 ha powierzchni zrehabilitowanych składowisk odpadów komunalnych,
- 874,57 km wybudowanych lub zmodernizowanych sieci kanalizacji sanitarnej.

Kultury:

- 253 nowe oferty programowe w zakresie kultury,
- ponad 2,6 mln rocznie osób odwiedzających obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem.

Zdrowia:

- 426 666 pacjentów rocznie korzystających z infrastruktury ochrony zdrowia,
- 3429 m² powierzchni przebudowanych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury służącej ochronie zdrowia i życia,
- 1712 szt. zakupionego specjalistycznego medycznego sprzętu, co umożliwi wykonywanie 631 tys. specjalistycznych badań medycznych rocznie,
- 50 983 m² powierzchni zbudowanych/przebudowanych/doposażonych obiektów infrastruktury służącej pomocy społecznej.

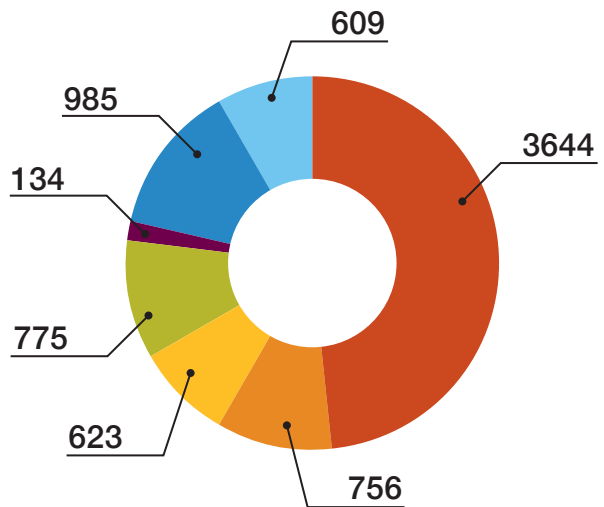
Edukacji:

- 146 379 m² powierzchni zbudowanych/przebudowanych obiektów infrastruktury służącej edukacji,
- 45,5 tys. uczniów korzystających z infrastruktury wsparłej w wyniku realizacji projektów,
- 3870 szt. zakupionego sprzętu dla obiektów infrastruktury służącej edukacji.

E-rozwoju:

- 961 węzłów dostępnych umożliwiających korzystania z sieci szerokopasmowej,

LICZBA WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH W LATACH 2007–2013 W RAMACH PRIORYTETU I–VII

- 3727 km wybudowanej sieci internetu szerokopasmowego,
- 245 wdrożonych systemów elektronicznego obiegu dokumentów w jednostkach publicznych,
- 476 instytucji administracji publicznej świadczących usługi dla obywateli online.

Nauki, badań, rozwoju:

- 127 projektów badawczych, rozwojowych i celowych realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury,
- 462 szt. zakupionej aparatury naukowo-badawczej,
- 17 ośrodków badawczych objętych wsparciem.

MŚP:

- 1272 zatwierdzonych projektów MŚP o wartości 1141 mln zł,
- prawie 3000 kolejnych MŚP skorzysta z programu poprzez poręczenia i pożyczki,
- 277 przedsiębiorstw zaangażowanych w powiązania kooperacyjne,
- 367 misji gospodarczych promujących przedsiębiorców,
- 158 przedsiębiorstw wspartych w zakresie eksportu,
- 109 nabytych wzorów użytkowych/wzorów przemysłowych/prac badawczo-rozwojowych lub uzyskanych licencji,
- 38 nabytych/wdrożonych nowych technologii w ramach klastrów.

Bezpieczeństwa:

- 90,33 km oznakowanych lub wytyczonych ścieżek rowerowych,
- 265,25 km wybudowanych chodników,
- 670 zmodernizowanych skrzyżowań,
- 3 528 szt. wybudowanych urządzeń bezpieczeństwa ruchu,
- 539 wybudowanych przejść dla pieszych,
- 35 808 ha terenów objętych ochroną przeciwpowodziową.

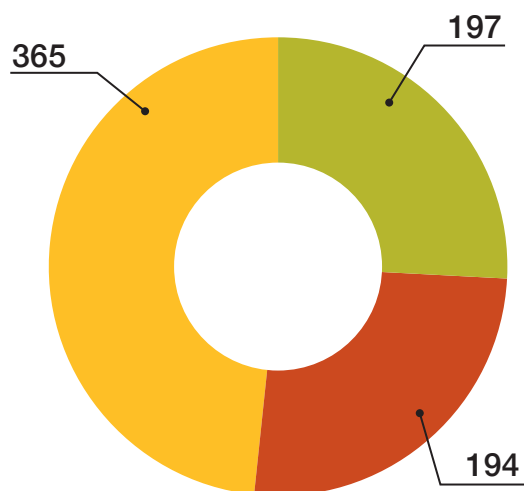
Infrastruktury:

- 85,1 tys. m² powierzchni wybudowanych i 61,5 tys. m² zmodernizowanych obiektów budowlanych,
- prawie 1400 ha wspartych terenów inwestycyjnych,

- 106 wybudowanych i 79 zmodernizowanych obiektów budowlanych,
- 96 km wybudowanych i 979 km przebudowanych dróg,
- 44 zmodernizowane estakady, mosty, tunele, wiadukty,
- 636,27 tys. więcej osób korzystających z regionalnego transportu publicznego wspartego w ramach Programu,
- 72 zakupione jednostki taboru komunikacji miejskiej zapewniające przejazd 3460 osobom.

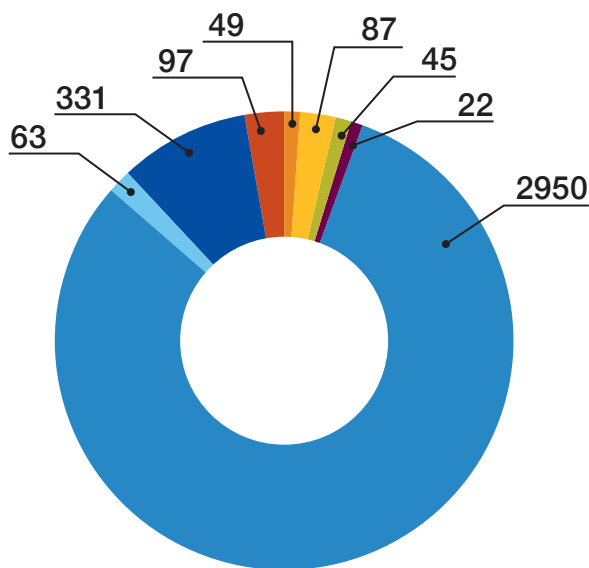
Osiągnięcie zaprezentowanych powyżej efektów nie byłoby możliwe bez wsparcia finansowego z Unii Europejskiej. Dzięki wymiernym korzyściom, jakie zyskało województwo mazowieckie, obserwujemy dynamicznie zmniejszające się dysproporcje w rozwoju społeczno-gospodarczym pomiędzy Mazowszem a wysoko rozwiniętymi regionami Europy. Pozytywne zmiany, w tym stabilność gospodarki i trwałe jej wzrost, poprawę jakości życia mieszkańców, poprawę bezpieczeństwa w dużej mierze zawdzięczamy efektywnemu wykorzystaniu funduszy unijnych. Dotychczas zawarto ponad 2 tys. umów o dofinansowanie. Liczba ta jeszcze wzrośnie, ponieważ część konkursów nie została dotychczas rozstrzygnięta, a kolejne są planowane do przeprowadzenia. Zatem na ostateczne podsumowanie przyjdzie jeszcze czas. Jednak patrząc na zaprezentowane wskaźniki, można mówić o ogromnym sukcesie realizowanych projektów, ponieważ z ich osiągniętych efektów korzystamy wszyscy.

WNIOSKI O PŁATNOŚĆ ZŁOŻONE W RAMACH PRIORYTETU II W PODZIALE NA DZIAŁANIA

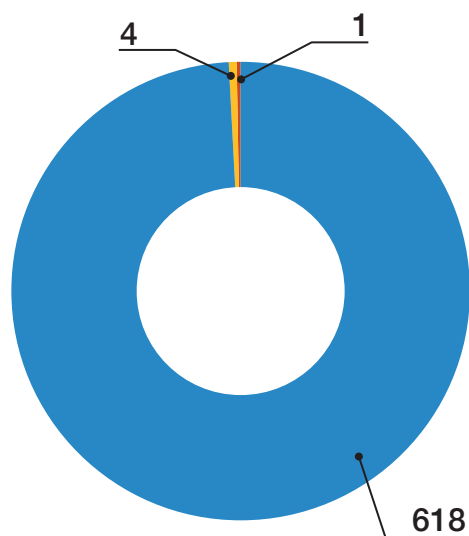
- 2.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu
- 2.2. Rozwój e-usług
- 2.3. Technologie komunikacyjne i informacyjne dla MSP

WNIOSKI ZŁOŻONE W RAMACH PRIORYTETU I W PODZIALE NA DZIAŁANIA

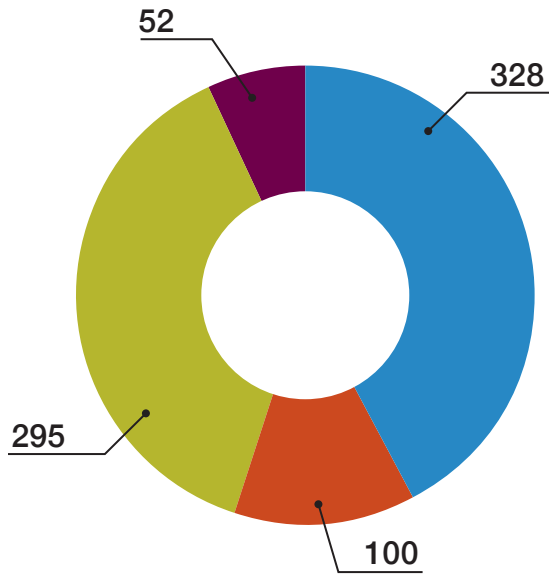
- 1.1. Wzmocnienie sektora badawczo-rozwojowego
- 1.2. Budowa sieci współpracy nauka-gospodarka
- 1.3. Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność inwestycyjną
- 1.4. Wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu
- 1.5. Rozwój przedsiębiorczości
- 1.6. Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu regionalnym
- 1.7. Promocja gospodarcza
- 1.8. Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych technik (BAT)

WNIOSKI O PŁATNOŚĆ ZŁOŻONE W RAMACH PRIORYTETU III W PODZIALE NA DZIAŁANIA

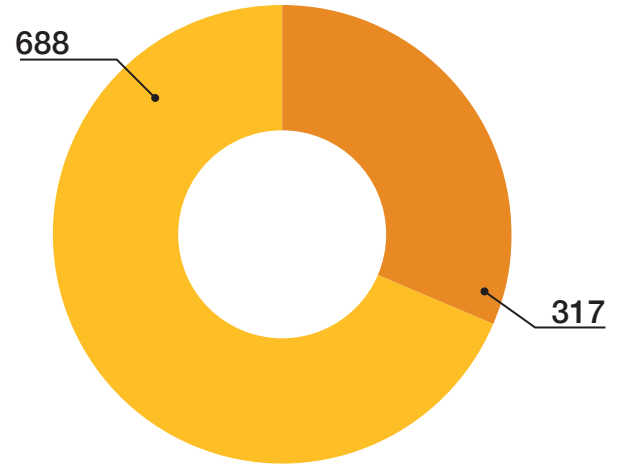
- 3.1. Infrastruktura drogowa
- 3.2. Regionalny transport publiczny
- 3.3. Lotniska i infrastruktura lotnicza

WNIOSKI O PŁATNOŚĆ ZŁOŻONE W RAMACH PRIORYTETU IV W PODZIALE NA DZIAŁANIA

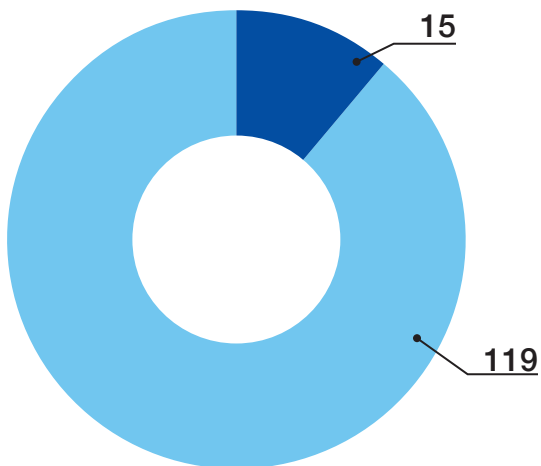
- 4.1. Gospodarka wodno-ściekowa
- 4.2. Ochrona powierzchni ziemi
- 4.3. Ochrona powietrza, energetyka
- 4.4. Ochrona przyrody, zagrożenia, systemy monitoringu

WNIOSKI O PŁATNOŚĆ ZŁOŻONE W RAMACH PRIORYTETU VI W PODZIALE NA DZIAŁANIA

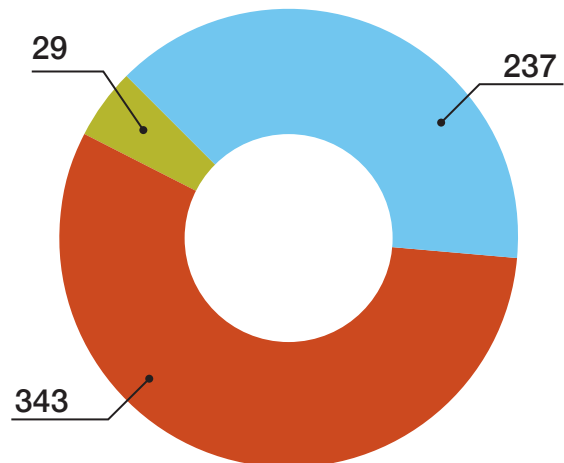
- 6.1. Kultura
- 6.2. Turystyka

WNIOSKI O PŁATNOŚĆ ZŁOŻONE W RAMACH PRIORYTETU V W PODZIALE NA DZIAŁANIA

- 5.1. Transport miejski
- 5.2. Rewitalizacja miast

WNIOSKI O PŁATNOŚĆ ZŁOŻONE W RAMACH PRIORYTETU VII W PODZIALE NA DZIAŁANIA

- 7.1. Infrastruktura służąca ochronie zdrowia i życia
- 7.2. Infrastruktura służąca edukacji
- 7.3. Infrastruktura służąca pomocy społecznej

DZIESIĘĆ LAT POLSKI W UE RELACJA Z OBCHODÓW WSTĄPIENIA POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

1 maja obchodziliśmy okrągłą, 10 rocznicę akcesji Polski do Unii Europejskiej. Z tej okazji organizowano liczne atrakcje promujące efekty wdrażanych funduszy europejskich oraz wydarzenia kulturalne. W trakcie obchodów na Mazowszu w szczególności przedstawiane były zrealizowane i realizowane projekty, które w pozytywny sposób przyczyniają się do zmiany postrzegania naszego regionu jako miejsca atrakcyjnego dla inwestorów oraz przyjaznego mieszkańcom. Dlatego tak ważne jest promowanie zmian jakie zaszły na Mazowszu od wstąpienia Polski w szeregi krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju we współpracy z Telewizją Polską S.A. oraz instytucjami zajmującymi się Funduszami Europejskimi na początku maja br. realizowało akcję łączącą uroczyste obchody okrągłej rocznicy 10 lat obecności Polski w Unii Europejskiej z promocją efektów wdrażania projektów dofinansowanych z Funduszy Europejskich. Zaproponowana przez MIR wspólna akcja obejmowała: imprezy regionalne organizowane przez różne instytucje zaangażowane w Regionalnych Programach Operacyjnych oraz „Dni Otwarte” u beneficjentów połączone z dużą ogólnopolską kampanią medialną.

Na terenie województwa mazowieckiego koordynatorem tych wydarzeń była Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, która m.in. zorganizowała „Strefę Funduszy Europejskich” podczas czterech regionalnych imprez

plenerowych. Wspólne świętowanie jubileuszu rozpoczęło się 1 maja na Pikniku Europejskim w Warszawie na Placu Zamkowym i Krakowskim Przedmieściu.

W „Strefie Funduszy Europejskich” pod dwoma kopułami znalazło się miejsce zarówno na wystawę zdjęć prezentującą zmiany, jakie dokonały się na Mazowszu w ciągu ostatniej dekady, jak i indywidualnie zaaranżowane stanowiska, gdzie beneficjenci RPO WM i PO KL mogli zaprezentować swoją instytucję oraz projekt, który zrealizowali. Na Placu Zamkowym o swoich sukcesach „z dotacją w tle” przekonywały: Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Politechnika Warszawska, Szkoła Tańca Salsa Libre, SP Zakład Opieki Zdrowotnej Warszawa – Ursynów, Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie, Państwowy Ludowy Zespół Pieśni i Tańca im. T. Sygetyńskiego „Mazowsze” oraz inne stołeczne instytucje.

Beneficjenci przygotowali liczne atrakcje dla zwiedzających, np. w stoisku Weterynaryjnego Centrum Badawczego SGGW odważni mogli osobiście przywitać się ze zwierzętami. Studenci zrzeszeni w Kole Robotyki Politechniki Warszawskiej prezentowali drukarkę 3D, która pod uważnym wzrokiem odwiedzających drukowała formy przestrzenne (breloczki). Artyści z Zespołu Pieśni i Tańca „Mazowsze” z sukcesem zapraszali do wspólnego śpiewania oraz uczyli tańców ludowych. Szkoła Tańca Salsa Libre także znalazła tłumy chętnych do nauki salsa pod okiem doświadczonego instruktora. „Strefa Funduszy Europejskich” oprócz części wystawieniczo-pokazowej oferowała zwiedzającym atrakcje dla całych rodzin. W namiocie sferycznym z przeznaczeniem na rekreację zorganizowane zostały przez profesjonalnych animatorów: konkursy, quizy i gry sprawnościowe. Każdy uczestnik mógł także sprawdzić swoje umiejętności w Mobilnym Miasteczku Ruchu Drogowego. Specjaliści z Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego udzielali dzieciom i młodzieży cennych informacji w zakresie bezpieczeństwa na drodze, a także dla chętnych przeprowadzali egzaminy na kartę rowerową.

17 maja na Esplanadzie Solidarności pod Parlamentem Europejskim przy okazji dni otwartych instytucji europejskich, zaprezentowana została współczesna Polska. Województwo mazowieckie wraz z innymi polskimi regionami wzięło udział w święcie polskich regionów w Brukseli promując zmiany jakie zaszły, dzięki wykorzystaniu Funduszy Unijnych na Mazowszu. Pod hasłem **„Od Tradycji przez Design do Innowacyjności”** zaprezentowane zostały zrealizowane projekty Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego. Dzięki interaktywnemu ich charakterowi i zaangażowaniu beneficjentów osobiście opowiadających o swoich projektach, pokazano ich innowacyjność oraz wpływ na wzrost konkurencyjności w zakresie usług i produkcji, a także nowych technologii przy jednoczesnym kultywowaniu tradycji regionu.

Beneficjentami, którzy również prezentowali swoje projekty byli: Centrum Badań Kosmicznych PAN – Rozbudowa zaplecza teledetekcyjnego, Grupa Advertis Paweł Gardasiewicz – Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa Grupa Advertis przez inwestycje, Centrum Kultury i Sztuki – Gmina i miasto Sierpc. Polska część imprezy zorganizowana została przez 16 polskich regionów, Polską Organizację Tury-

styczną oraz Instytut Polski, Ambasadę RP w Królestwie Belgii i Stałe Przedstawicielstwo Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej. Przez ponad osiem godzin polski pawilon w biało czerwonych barwach tętnił życiem, pokazami, śmiechem i rozmowami. Gości przyciągało wiele atrakcji przygotowanych przez regiony, m.in. rowerowa wycieczka w 3D po zakątkach województwa lubuskiego. Mazowsze zaprezentowało odwiedzającym nas licznie gościom, w tym także mieszkańcom Brukseli, w ramach promocji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, m.in. model 1:1 polskiego satelity naukowego Brite, który został umieszczony w przestrzeni kosmicznej w 2013 roku. Jego zadaniem jest obserwacja gwiazd, a informacje przekazywane przez satelity pozwalają naukowcom lepiej zrozumieć funkcjonowanie Słońca i jego wpływ na globalne ocieplenie. Centrum Kultury i Sztuki (CKiSz) w Sierpcu pokazało odwiedzającym stoisko wykonane podczas warsztatów wyroby ceramiczne, obrazy malowane na szkle i rzeźby. Można było także spróbować swoich sił w sztuce *quillingu* (papiero-plastyka) pod okiem profesjonalnej instruktorki z CKiSz z Sierpca. Osoby interesujące się nowoczesnym designem mogły zapoznać się z ofertą beneficjenta RPO WM Grupy Advertis, która pokazała możliwości i nowoczesne rozwiązania w zakresie komunikacji wizualnej i designu wewnątrz komercyjnych.

Zgromadzona na **Esplanadzie Solidarności pod Parlamentem Europejskim** publiczność tańczyła kubańskie tańce zaproszona do zabawy przez tancerzy pracowników z instytucji UE, którzy pod hasłem **„Together we are...”** wspólnie ze wszystkimi zgromadzonymi uczcili dziesiątą rocznicę członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

WZROST BEZPIECZEŃSTWA PRZECIWPOWODZIOWEGO W GMINIE SABNIE

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego przeznaczono ponad 250 mln euro na przedsięwzięcia związane z szeroko pojętą ochroną środowiska, w tym zapobieganie zagrożeniom, a także na działania w obszarze energetyki. Z tych środków skorzystała Gmina Sabnie, w której powstał zespół zbiorników wodnych.

Sabnie to niewielka gmina położona we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie sokołowskim. Gmina ma charakter typowo rolniczy. Dzięki ciekawemu ukształtowaniu terenu, walorom przyrodniczym i przepływającej rzece Cetyni tworzy niezwykle malowniczą dolinę. Od lat władze gmin z subregionu siedleckiego borykają się z niedostateczną ochroną powodziową. Z jednej strony niekorzystne warunki klimatyczne, z drugiej potrzeba poprawy stosunków wodnych na obszarach rolniczych, generują potrzebę podejmowania działań w tym zakresie.

W trosce o mieszkańców, wobec realnego zagrożenia powodziowego, władze gminy podjęły decyzję o budowie zbiornika retencyjnego „Niewiadoma”. Swoją nazwę zawdzięcza wsi Niewiadoma, na terenie której powstał. Zbiornik utworzono w dolinie rzeki Cetyni poprzez zalanie

niezamieszkanymi terenami, głównie łąk, pastwisk, gruntów ornych oraz użytków zielonych. Łącznie teren zbiornika zajmuje 64,41 ha. W najgłębszym miejscu ma 6,85 m, a średnia głębokość wynosi 2,7 m.

Budowa małych i średnich zbiorników retencyjnych zdecydowanie podnosi bezpieczeństwo przeciwpowodziowe. Ten w Sabniach będzie chronił przed powodzią obszar ok. 65 km² zamieszkały przez 61 tys. osób. Zbiornik ma własną retencję oraz rezerwę powodziową. Pozwala to magazynować część fali kulminacyjnej powodziowej i opóźnić gwałtowność jej przemieszczania się w dół rzeki. Łączna wielkość rezerwy powodziowej wynosi 0,315 mln m³.

Katastrofy naturalne, w tym powodzie, będą prawdopodobnie występowały coraz częściej. Główną ich przyczyną są zmiany klimatyczne. Ekspert z ONZ szacują, że możliwość

strat ekonomicznych spowodowanych powodzią wzrosła w ciągu ostatnich 30 lat o 160 proc. Oznacza to, że podejmowanie działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej jest konieczne.

Przyjemne z pożytecznym

Oprócz osiągnięcia celu głównego, czyli poprawy bezpieczeństwa powodziowego, zbiornik zdecydowanie korzystnie wpłynął na atrakcyjność gminy. Linia brzegowa wynosi prawie 6 km. Stanowi doskonałe miejsce dla wypoczynku, uprawiania sportów wodnych zarówno dla mieszkańców, jak i turystów. Służy również wędkarstwu sportowemu, pływaniu kajakami lub łodziami wiosłowymi czy uprawianiu windsurfingu. W ramach projektu wybudowano również sztuczną plażę, która zapewne będzie chętnie odwiedzana podczas zbliżających się wakacji. W okresie zimowym pokryty lodem akwen w strefie przybrzeżnej jest wykorzystany przez amatorów tyżniarstwa.

Nie wszyscy wiedzą, że tego typu inwestycje przyczyniają się do korzystnych zmian mikroklimatu. Mieszkańcy najbliższych wsi najbardziej odczuwają to głównie latem. Woda łagodzi wahania temperatury i obniża ją. Nawet w dni pogodne obserwuje się wzrost wilgotności powietrza.

Na uwagę zasługuje również gospodarczy wymiar przedsięwzięcia. Budowa sztucznego zbiornika jest ogromną szansą dla mieszkańców na podniesienie poziomu rozwoju gospodarczego oraz społecznego. Doskonałym przykładem mogą być gminy na terenie których powstał Zalew Zegrzyński. Utworzony w 1963 roku sztuczny zbiornik szybko stał się olbrzymią atrakcją turystyczną, a wokół niego powstawały nowe obiekty – hotele, restauracje, wypożyczalnie sprzętu wodnego, szkółki. Zbiornik w gminie Sabnie jest mniejszy, ale nie oznacza to, że nie może stać się podobnym miejscem wypoczynkowym dla mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej, Wyszkowa, Sokołowa Podlaskiego i Siedlec.

Odkrycia archeologiczne

Podczas budowy zbiornika przeprowadzono prace archeologiczne. Odkryto kilka wczesnośredniowiecznych osad. Prawdziwą sensacją było jednak odnalezienie kurhanu datowanego na XVIII wiek p.n.e. W mogile znajdowały się szczątki dwóch osób – mężczyzny i kobiety. Prawdopodobnie grób należał do ówczesnego przywódcy lub księcia. Świadczą o tym znalezione przy szczątkach cenne przedmioty wykonane z brązu - fragmenty bransolety, grot włóczni oraz szpilę. Kurhan pochodzi z kultury trzcinieckiej w epoce brązu. Było to pierwsze odkrycie tego typu na Mazowszu i czwarte w Polsce. Kurhan po udokumentowaniu został zasypany. Władze Gminy Sabnie chcą stworzyć Centrum Dziedzictwa Kulturowego i wypromować nowy produkt turystyczny z wykorzystaniem znaleziska.

Projekt partnerski

Projekt został zrealizowany w partnerstwie przez Gminę Sabnie, Powiat Sokołowski, Miasto Sokołów Podlaski oraz Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział w Sokołowie Podlaskim. Liderem projektu oraz koordynatorem prac była Gmina Sabnie.

Zbiornik został oddany do użytku na początku sierpnia 2013 roku. Tuż przed jego otwarciem inwestycję wizytował premier Donald Tusk. Jak mówił, budowa takich zbiorników to dowód na dobre wykorzystanie środków europejskich, środowiskowych, gminnych i rządowych.

Działanie: 4.4.

Ochrona przyrody, zagrożenia, systemy monitoringu

Tytuł projektu: *Budowa „Zbiornika retencyjnego Niewiadoma”, obiekt „Zbiornik główny Niewiadoma”*

Wartość dofinansowania z EFRR: 12 052 300,50 PLN

Całkowita wartość projektu: 14 305 914,14 PLN

OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA

ZANIECZYSZCZAJĄCY PŁACI

W niniejszym artykule przedstawiono zagadnienie, które nie jest powszechnie znane podmiotom ubiegającym się o dofinansowanie, a stanowi warunek bezwzględny, aby uzyskać zgodę na podpisanie umowy o udzielenie dotacji. Każdy beneficjent funduszy unijnych jest zobowiązany wykazać, że przestrzega zasady „zanieczyszczający płaci”, która jest nałożona na podmioty gospodarcze za tzw. korzystanie ze środowiska.

Opłaty za korzystanie ze środowiska stanowią identyczną należność wobec Skarbu Państwa jak składki ZUS lub zobowiązania podatkowe. Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych obligatoryjnie dokonuje weryfikacji ponoszenia przez beneficjentów opłat środowiskowych na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie.

Podmioty podlegające opłatom za korzystanie ze środowiska

Do ponoszenia opłat zobowiązani są:

1. Przedsiębiorcy – bez względu na rodzaj prowadzonej działalności – konieczne będzie określenie sposobu korzystania ze środowiska.
2. Osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego oraz osoby wykonujące zawód medyczny w ramach indywidualnej praktyki lub indywidualnej specjalistycznej praktyki.
3. Jednostka organizacyjna niebędąca przedsiębiorcą – należy wskazać jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, stowarzyszenia, fundacje.
4. Osoba fizyczna niebędąca podmiotami określonymi powyżej, korzystająca ze środowiska w zakresie wymagającym pozwolenia. Wśród przykładów można wskazać, że omawianym obowiązkiem objęty jest „pobór wody podziemnej lub powierzchniowej na potrzeby gospodarstwa domowego lub rolnego w ilości większej niż 5 m³/d.”

Jak można dostrzec katalog podmiotów zobowiązanych do uiszczania opłat jest bardzo szeroki i w praktyce będzie obejmował większość potencjalnych beneficjentów. Będzie to dotyczyło również projektów, które w żaden sposób nie oddziałują na środowisko (np. informatycznych lub promocyjnych). Jednakże podmiotowo beneficjent będzie zobowiązany udowodnić, że przestrzega zasady „zanieczyszczający płaci”.

Rodzaje działań objęte opłatami

Do działań objętych opłatami za korzystanie ze środowiska, należy zaliczyć:

1. Wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza:
  - Spalanie paliw w silnikach spalinowych – np. użytkowanie samochodu służbowego. Oznacza to, że bardzo dużo przedsiębiorców poprzez posiadanie chociaż jednego samochodu służbowego, będzie zobowiązanych do zweryfikowania konieczności ponoszenia opłat za środowisko. W tej grupie przedsięwzięć możemy wymienić także spalanie paliwa w maszynach roboczych, ciągnikach rolniczych lub wózkach widłowych.

- Spalanie energetyczne – wykorzystujące agregaty prądowłórcze lub infrastruktura posiadające kotłownie.
  - Przetadunek paliw – np. dotyczy to stacji paliw.
  - Chów lub hodowlę zwierząt.
  - Występowanie tzw. źródeł technologicznych – np. lakierowanie samochodów.
2. Pobór wód z własnego ujęcia – dotyczy poboru wód podziemnych oraz wód powierzchniowych.
  3. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi – wskazuje się tzw. ścieki bytowe, komunalne, przemysłowe, wody chłodnicze lub wody opadowe, roztopowe oraz zasolone. W tej grupie opłaty ponosi się także za wykorzystywanie na potrzeby chowu lub hodowli ryb lub innych organizmów wodnych.
  4. Składowanie odpadów – w tym przypadku opłaty są ponoszone przez:
    - Zarządzających składowiskiem odpadów.
    - Posiadaczy odpadów, którzy gospodarują odpadami bez stosownego zezwolenia.
    - Podmioty przekazujące odpady jednostkom nieposiadającym wymaganych pozwoleń.
    - Podmioty nieposiadające zezwolenia, którym odpady przekazała osoba fizyczna.

Sposób ponoszenia opłat

Podmioty zobowiązane do ponoszenia opłat dokonują samodzielnich obliczeń wynikających z rodzajów prowadzonej działalności. Stawki opłat obowiązujące w danym okresie są rokrocznie regulowane Obwieszczeniem Ministra Środowiska. Pełen wykaz zawierający informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska jest regulowany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2009 r. (Dz.U. Nr 97, poz. 816). Dla podmiotów, których oddziaływanie nie jest znaczące – przewidziano możliwość odstąpienia od opłaty. W przypadku gdy naliczona opłata nie przekracza 400 złotych na półrocze, dany podmiot jest zwolniony z obowiązku wniesienia opłaty, jednakże nadal jest zobligowany do przedstawienia wykazu o zakresie korzystania ze środowiska. Konieczne informacje do dokonania zgłoszenia oraz wniesienia opłaty znajdują się na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie – www.mazovia.pl.

Pamiętając o powyższych zasadach, każdy beneficjent funduszy europejskich powinien zdawać sobie sprawę z konieczności udowodnienia przestrzegania zasad związanych z opłatami środowiskowymi. Będzie to warunkować możliwość podpisania umowy o dofinansowanie. Warto więc przestrzegać wszelkich reguł związanych z omawianym zagadnieniem.

EFEKTYWNA WSPÓŁPRACA PRZEDSIĘBIORSTW ZE SFERĄ NAUKI

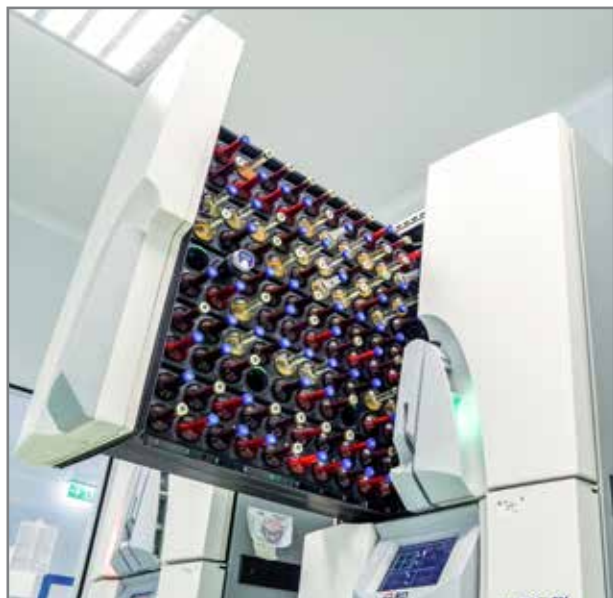
Współpraca mazowieckich przedsiębiorców z jednostkami naukowymi jest dla regionu szczególnie istotna. Dzięki funduszom unijnym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2007–2013 udało się zrealizować kilkadziesiąt projektów opartych na współpracy nauka-gospodarka.

Okolo 24% budżetu środków europejskich dla województwa mazowieckiego na lata 2007–2013 zostało przeznaczonych na tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu. Najpopularniejszym działaniem wśród mazowieckich firm było 1.5. Rozwój przedsiębiorczości. Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych w okresie wakacyjnym planuje przeprowadzenie jeszcze jednego konkursu, z pewnością ostatniego już w perspektywie finansowej 2007–2013. Wsparcie będzie można uzyskać na zakup maszyn, urządzeń oraz wartości niematerialnych i prawnych. Konkurs dedykowany jest dla mikro, małych oraz średnich przedsiębiorstw.

Obok Działania 1.5. ważne z punktu widzenia wzrostu potencjału regionu są projekty realizowane w ramach Działania 1.2. Budowa sieci współpracy nauka-gospodarka. Mają one na celu zwiększenie transferu innowacji do gospodarki poprzez wspieranie inwestycji w badania. Zarówno na Mazowszu, jak i w innych województwach nadal obserwuje się niedostateczną współpracę pomiędzy przedsiębiorcami a sferą nauki. Dlatego część środków z budżetu unijnego została dedykowanych wspieraniu takich właśnie związków i kreowaniu ich wspólnych przedsięwzięć. Mają one służyć przede wszystkim podniesieniu poziomu innowacyjności mazowieckich firm poprzez wykorzystanie rezultatów prac badawczo-rozwojowych.

Jednym z przykładowych projektów zrealizowanych w ramach Działania 1.2. RPO WM 2007–2013 jest przedsięwzięcie Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. pod nazwą „Opracowanie oraz wdrożenie do praktyki go-

spodarczej innowacyjnych metod krioprezerwacji”. To obco brzmiące zagadnienie dotyczy ważnej i potrzebnej dziedziny w medycynie. PBKM zajmuje się pozyskiwaniem i przechowywaniem komórek macierzystych z krwi pępowinowej. Są one wykorzystywane w celu ratowania zdrowia lub życia dziecka. Mogą być również wykorzystane przez członków jego rodziny. Komórki macierzyste to pierwotne, niewyspecjalizowane komórki, które mają olbrzymi potencjał do namnażania się oraz wyjątkowe zdolności do przekształcania się w wyspecjalizowane komórki, tworząc w ten sposób tkanki. Dzięki temu wykorzystuje się je w medycynie, odbudowując lub zastępując uszkodzone komórki. Komórki macierzyste przeszczepiane są pacjentom, odbudowują one zniszczone tkanki i w ten sposób ratują życie. Metoda ta najczęściej stosowana jest w leczeniu nowotworów oraz w zaburzeniach układu odpornościowego.

Krioprezerwacja będąca przedmiotem badań w ramach wspartego przez Unię Europejską projektu, to proces przechowywania komórek w ujemnej temperaturze – zwykle ok. –196 st. C. W takich warunkach zatrzymuje się wszelka aktywność biologiczna, dzięki czemu nie występują reakcje prowadzące do śmierci komórkowej. Niestety proces ten jest obciążony bardzo wysokim ryzykiem uszkodzenia przechowywanego materiału. Przy obecnie znanych i stosowanych technologiach 30% zamrażanych komórek ginie. Dzięki realizacji przedsięwzięcia PBKM planuje utrzymanie przy życiu blisko 90% komórek. Krioprezerwację zaczęto stosować w latach 50. XX wieku. Jest to stosunkowo młoda dziedzina wiedzy, która nadal wymaga zgłębiania. Prowadzone w ramach projektu prace dotyczą efektywności procesu krioprezerwacji dla różnych typów komórek przy zastosowaniu nowatorskiej metody wykorzystującej różne wartości ciśnienia hydrostatycznego.

Projekt PBKM polega na implementacji otrzymanych wyników prac badawczych do gospodarki. Badania prowadzone są przez naukowców z Instytutu Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej Polskiej Akademii Nauk oraz pracowników PBKM. Zakończenie projektu planowane jest na koniec 2014 roku. Obecnie na ukończeniu są prace badawcze. Do-

konano też pierwszych zakupów aparatury i wyposażenia laboratorium w ramach części wdrożeniowej. Niebawem zostanie zakupione pozostałe wyposażenie. Głównym elementem części wdrożeniowej będzie zakup innowacyjnego w skali światowej, objętego ochroną patentową urządzenia do zamrażania komórek poddanych wysokiemu ciśnieniu hydrostatycznemu. Zasada działania HHP (*High Hydrostatic Pressure*) opiera się na odkryciu, że żywe komórki poddane subtelnej dawce ciśnienia hydrostatycznego są bardziej odporne na stres związany ze schładzaniem i w efekcie zamrażaniem.

Dzisiaj w Polsce wykonuje się ok. tysiąca zabiegów rocznie z wykorzystaniem komórek macierzystych. Zainteresowanie tematem jest coraz większe. Wobec rozwoju tej dziedziny wiedzy oraz sukcesów medycznych, spodziewany jest dynamiczny wzrost zjawiska zamrażania komórek ludzkich dla potrzeb medycznych. PBKM odnotowuje coraz większy popyt na świadczoną usługę. Dotychczas przechowywanie komórek w obniżonej temperaturze było stosowane w pracach doświadczalnych. Teraz ma szansę stać się jednym ze sposobów ratowania zdrowia i życia.

Realizacja przedsięwzięcia przyczyniła się do utworzenia w strukturze spółki działu badawczo-rozwojowego. To szczególnie istotne dla mazowieckiej gospodarki oraz społeczeństwa. Dzięki prowadzonym pracom badawczym możliwe będzie systematyczne wprowadzanie coraz to nowszych rozwiązań w dziedzinie medycyny. Rosnący poziom wiedzy nt. możliwości wykorzystania krwi pępowinowej, stale wzrastająca liczba udanych zabiegów przeprowadzonych z jej wykorzystaniem oraz publiczne inicjatywy bankowania krwi decydują o rosnącej popularności zjawiska. Niezbędne jest zatem stałe poszerzanie wiedzy w tym zakresie. Stosowane obecnie na świecie metody pobierania, zamrażania, przechowywania i rozmrażania pobranego materiału nie są doskonałe. Nie gwarantują pożądaných rezultatów. Nadal duża część komórek ginie bądź jest uszkodzana. Dzięki funduszmom unijnym Spółka PBKM ma szansę na dynamiczny rozwój. Projekt Polskiego Banku Komórek Macierzystych charakteryzuje wysoki stopień innowacyjności. Dzięki przeprowadzonym pracom badawczym zasadniczej zmianie ulegnie proces wykonywanych przez PBKM usług w zakresie pobierania, zamrażania i przechowywania komórek.

Działanie: 1.2.

Budowa sieci współpracy nauka-gospodarka

Tytuł projektu: *Opracowanie oraz wdrożenie do praktyki gospodarczej innowacyjnych metod krioprezerwacji*

Dofinansowanie z EFRR: 1 646 188,20 PLN

Całkowita wartość projektu: 4 744 716,00 PLN

METODY SKUTECZNEGO ZARZĄDZANIA PROJEKTAMI W FIRMIE

Sukces projektu uzależniony jest w głównej mierze od czynnika ludzkiego. Przyjęty sposób zarządzania, zaangażowanie kadr oraz rzetelne wypełnianie obowiązków zapisanych w umowie o dofinansowanie gwarantują prawidłową realizację projektu. W tym artykule opisano powszechnie uznane metodyki zarządzania w celu wykorzystania ich w realizowanych przedsięwzięciach.

normą jest ISO 9001:2009. Do głównych wymagań normy ISO 9001 należą m.in.: wprowadzenie nadzoru nad dokumentacją i zapisami, zaangażowanie kierownictwa w budowanie systemu zarządzania jakością, usystematyzowanie zarządzania zasobami, ustanowienie procesów realizacji wyrobu, dokonywanie systematycznych pomiarów (zadowolenia klienta, wyrobów, procesów).

Powyższa norma wywodzi się z szerszego pojęcia „zarządzania przez jakość” (ang. *Total Quality Management*), gdzie każdy aspekt działań jest wykonywany z uwzględnieniem

Zarządzanie projektem, który uzyskał wsparcie unijne jest niezwykle trudnym zadaniem. Konieczność zachowania przejrzystości wszystkich procesów, elementy związane z wydatkowaniem publicznych pieniędzy oraz liczne procedury narzucają beneficjentowi dodatkowe zadania. Obecnie coraz częściej w wielu instytucjach stosuje się różne metodyki zarządzania projektami – ich wdrożenie ułatwia zarówno codzienną pracę, jak i pozwala skuteczniej radzić sobie z koniecznością rozliczenia unijnego dofinansowania. Warto poznać zagadnienie zarządzania projektami trochę bliżej. Ewentualna decyzja o wdrożeniu takiego wykorzystania wymaga dużego zaangażowania zarówno od kadry zarządzającej, jak i pracowników, ale pozwala często jednocześnie uzyskać odpowiednią jakość świadczonych usług lub dostarczanych produktów. Systemy zarządzania projektami są narzędziami, których stosowanie pozytywnie może wpłynąć zarówno na ocenę projektu unijnego, jak i na jego faktyczne rozliczenie, choć należy podkreślić, że żadna z instytucji zarządzających rozdysponowaniem środków unijnych, nie narzuca wykorzystania przez potencjalnego beneficjenta takiego systemu.

Metodyki zarządzania projektami

Istnieje wiele systemów zarządzania jakością w instytucjach, które mogą być stosowane bez względu na wielkość organizacji. Powszechnie kojarzoną międzynarodową

działań związanych z jakością. Najważniejszymi zagadnieniami jest więc angażowanie każdego pracownika w doskonalenie jego działań, optymalizowanie procesów, tworzenie właściwej organizacji pracy oraz systemów motywacyjnych.

Tak jak wspomiano do projektów unijnych zastosowanie będą miały przede wszystkim metodyki związane z zarządzaniem projektami. Prawdopodobnie najbardziej znaną jest PRINCE2™, która powstała w Wielkiej Brytanii. Jest ona publicznie dostępna i może być używana przez wszystkich, chociaż prawa autorskie pozostają w posiadaniu Korony Brytyjskiej, a PRINCE jest marką zastrzeżoną przez Office of Government Commerce (dawniej przez *Central Computer and Telecommunications Agency* – CCTA). Istotny jest fakt, że jest to ogólna metoda zarządzania projektami niezależna od dziedziny biznesowej, w której dany podmiot prowadzi działalność.

Aby właściwie zarządzać projektem, należy także przewidywać ewentualne ryzyka związane z realizacją przedsięwzięcia. Wśród najczęstszych błędów i zagrożeń można wymienić:

- brak rozróżnienia pomiędzy celami a rezultatami (wynikami) projektu;
- wadliwe planowanie;
- błędne przypisanie ról w projekcie członkom zespołu roboczego;

- niewłaściwe uzasadnienie ekonomiczne realizacji projektu;
- brak dostatecznego zaangażowania w realizację projektu, szczególnie na początkowym oraz końcowym etapie;
- przeszacowanie możliwości wykorzystania posiadanych zasobów;
- niedostateczne instrumenty do sterowania projektem – np. w odniesieniu do systemu informatycznego.

PRINCE2™ cechuje podejście procesowe do zarządzania projektem. Szczegółowo definiuje poszczególne procesy, m.in.: strategicznego zarządzania projektem, uruchamiania przedsięwzięcia, sterowania etapem, wytwarzania produktu, zamykania projektu. Przeważnie projekt jest rozbity na poszczególne etapy realizacji, przy założeniu podziału zadań dla poszczególnych członków zespołu. Strategiczne zarządzanie projektem jest realizowane przez tzw. Komitet Sterujący, który jest informowany przez kierownika projektu o postępach prac. Zgodnie z PRINCE2 każdy etap musi być ukończony i zaakceptowany zanim Komitet Sterujący autoryzuje przejście do następnego etapu. W tym procesie weryfikowane jest, czy etap dostarczył wszystkie wymagane produkty i czy pierwotne parametry biznesowe nie uległy zmianie. Planowany jest też w tym kontekście uszczegółowiony plan następnego etapu. Projekty muszą być zamykane w sposób uporządkowany i kontrolowany. Wszystkie doświadczenia zdobyte w trakcie prowadzenia projektu są rejestrowane, tworzony jest dokument przekazania i planowany jest tzw. przegląd powdrożeniowy, który ocenia skutek zrealizowanego przedsięwzięcia.

Inne systemy zarządzania

Wdrożenie metodyki PRINCE2™ należy traktować jako modelową standaryzację w procesie zarządzania. Istnieją jednak również inne systemy zarządzania projektami, które są oparte na tych samych zasadach. Bardzo dużą rolę odgrywają także informatyczne systemy zarządzania projektami – zarówno te dotyczące firm produkcyjnych, jak i usługowych. Może warto czasami pomyśleć o mniej rozbudowanych systemach, ale za to bardziej elastycznych i dostosowanych do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstw. Coraz częściej firmy decydują się na tworzenie „szytych na miarę systemów informatycznych”. Wśród najbardziej znanych grup systemów informatycznych można wymienić:

- ERP (ang. *Enterprise Resource Planning*) – służy wspomaganie zarządzania przedsiębiorstwem, ułatwiając przede wszystkim wykorzystanie zasobów przedsiębiorstwa oraz zachodzących w nim procesów.

- CRM (ang. *Customer Relationship Management*) – automatyzuje i wspomaga procesy w zakresie pozyskania oraz utrzymania (obsługi) klienta. Kompleksowe rozwiązanie wspomagające zarządzanie relacjami z klientami powinno zapewnić wspomaganie wszystkich faz kontaktu klienta z organizacją, począwszy od rozpoznania jego potrzeb i identyfikację, poprzez zawarcie transakcji, na usłudze posprzedażnej skończywszy.

Możliwości wsparcia finansowego wdrożenia systemu

W latach 2007–2013 istniały możliwości uzyskania dofinansowania na wdrożenie wskazanych powyżej systemów informatycznych służących do zarządzania przedsiębiorstwem lub projektami. Działanie 2.3 Technologie komunikacyjne i informacyjne dla MSP Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego wprost umożliwiała otrzymanie bezzwrotnej dotacji na zastosowanie i wykorzystywanie technologii informatycznych, w tym systemów do zarządzania przedsiębiorstwem klasy ERP oraz systemów wspomagających zarządzanie relacjami z klientem klasy CRM.

W latach 2014–2020 będzie także prawdopodobne pozyskanie dotacji na wdrożenie nowoczesnych technologii ICT. W ramach projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, przekazanego 10 kwietnia do Komisji Europejskiej w celu jego negocjacji, priorytet II przewiduje rozwój e-technologii w przedsiębiorstwach, ze szczególnym uwzględnieniem systemów typu ERP i CRM. Zachęcamy więc do przygotowywania tego typu projektów informatycznych, które wpłyną na znaczące usprawnienie procesów w firmach.

SZPITAL im. ŚWIĘTEJ RODZINY W WARSZAWIE

Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia są szczególnie ważne i pożądane. Fundusze unijne dają szansę na wszechstronne wsparcie przychodni i szpitali. Szpital Ginekologiczno-Położniczy im. Św. Rodziny w Warszawie może być przykładem rozsądnej strategii aplikowania o środki unijne. Niedługo kolejna perspektywa finansowa, warto dobrze się do niej przygotować. Zacząć należy od przeprowadzenia analizy potrzeb i problemów, następnie monitorować harmonogram konkursów i aplikować.

W tym artykule opisano inwestycje zrealizowane przy udziale środków z budżetu Unii Europejskiej przez Szpital Ginekologiczno-Położniczy Św. Rodziny w Warszawie. Jest to bardzo dobry przykład hybrydowego finansowania kompleksowej modernizacji obiektu. Szpital zrealizował w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007–2013 trzy projekty. Jeden dotyczący modernizacji budynku, kolejny w zakresie ochrony środowiska i bezpieczeństwa energetycznego i trzeci z zakresu IT.

Szpital rozpoczął starania o fundusze z UE już na początku perspektywy finansowej 2007–2013. W roku 2008 przystąpił do jednego z pierwszych konkursów w ramach Działania 7.1. Infrastruktura służąca ochronie zdrowia i życia. Aplikacja zakończyła się sukcesem. Pozyskano ponad 23,5 mln złotych na rozbudowę i modernizację. Dzięki wsparciu unijnemu udało się stworzyć „Centrum Zdrowia Rodziny”, gdzie opieką obejmuje się matki oraz ich dzieci. Główne zadania zrealizowane w ramach projektu to:

- Utworzenie oddziału chirurgii onkologicznej.
- Utworzenie oddzielnej izby przyjęć i oddziału opieki noworodkowej oraz przychodni lekarskich dla dzieci i młodzieży.

- Wyposażenie sal chorych w węzły sanitarne.
- Zakup wysokospecjalistycznego sprzętu medycznego, w tym aparatu RTG, USG.
- U uruchomienie infolinii dla pacjentów i ich rodzin oraz interaktywnej strony internetowej.
- Wykonanie podjazdów dla karettek oraz pacjentów.
- Zlikwidowanie wszelkich barier dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Wykonano również kompleksową termomodernizację budynku oraz przygotowano pokoje gościnne dla osób towarzyszących pacjentom. Szacuje się, że w ciągu roku z efektów projektu korzysta nawet 50 tys. osób.

W 2010 roku szpital przystąpił do projektu realizowanego przez m.st. Warszawę w obszarze ochrony środowiska. Przedsięwzięcie dotyczyło budowy układu technologicznego kogeneracji, a konkretnie trigeneracji. O środki w ramach RPO WM wnioskowało m.st. Warszawa jako podmiot prowadzący, ale beneficjentem ostatecznym był Szpital Św. Rodziny. W ramach tego samego projektu zostały zrealizowane również inne przedsięwzięcia dotyczące odnawialnych źródeł energii lub kogeneracji.

Wsparciem zostały objęte:

1. Gimnazjum nr 37 przy ul. Niskiej w Warszawie – budowa źródła energii odnawialnej oraz remont węża i instalacji c.o. z dostarczeniem do pomp ciepła.
2. Szkoła Podstawowa nr 32 przy ul. Lewartowskiego w Warszawie – budowa kolektorów słonecznych.
3. Żłobek przy ul. Strumykowej 18 w Warszawie – budowa placówki.
4. Szkoła Podstawowa nr 112 przy ul. Berensona 31 w Warszawie – modernizacja budynku szkoły.

Łączny koszt wszystkich inwestycji to ponad 11,5 mln zł. Zadanie realizowane w szpitalu pochłonięto ponad 5,5 mln zł. Wykonany został układ technologiczny kogeneracji. Jest to coraz powszechniej stosowana metoda wytwarzania ciepła, chłodu i energii elektrycznej w jednym procesie technologicznym, tzw. skojarzeniu. Zaletami tej metody jest z jednej strony wysoka efektywność energetyczna, z drugiej zmniejszenie zużycia paliwa nawet o 30% w porównaniu z rozdzielnym wytwarzaniem ciepła i energii elektrycznej. Gospodarka skojarzona, w tym przypadku trigeneracja, polega na wytwarzaniu energii elektrycznej w generatorach napędzanych silnikami gazowymi z jednoczesnym wykorzystaniem ciepła odprowadzanego z chłodzenia silnika i spalin na potrzeby grzewcze i chłodnicze. Ciepło wykorzystuje się do ogrzewania szpitala, podgrzewania ciepłej wody użytkowej, natomiast zimno do klimatyzacji. Istotny jest aspekt bezpieczeństwa energetycznego jakie daje wykorzystanie trigeneracji. Efektywność układu oraz użytkowania energii zdecydowanie zwiększa bezpieczeństwo dostaw, co z punktu widzenia tak specyficznego podmiotu jakim jest szpital, jest szczególnie ważne.

Po inwestycjach w infrastrukturę, sprzęt medyczny oraz instalacje ciepłownicze przyszedł czas na informatyzację. W 2011 roku szpital pozyskał środki w ramach Działania 2.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu. Problem informatyzacji placówek ochrony zdrowia jest aktualny do dziś. Wiadomo, że technologie informacyjno-komunikacyjne są niezbędne dla usprawnienia działania podmiotu oraz podniesienia jakości świadczonych usług medycznych. W ramach projektu wdrożono zintegrowany system informatyczny, który oprócz wsparcia placówki zapewnił integrację z sześcioma innymi podmiotami leczniczymi z terenu Warszawy. Wdrożono także inteligentny system zarządzania budynkiem szpitala. System ten obejmuje zarządzanie zużyciem energii, monitorowanie emisji zanieczyszczeń, sterowanie ogrzewaniem/ klimatyzacją, monitorowanie i regulowanie zużycia wody, elektroniczny dostęp do pomieszczeń, monitoring budynku. Podjęte działania bezpośrednio przyczyniają się do zmniejszenia kosztów eksploatacji szpitala, dbają o bezpieczeństwo pa-

cientów i gości, a także pozytywnie wpływają na ochronę środowiska.

Stworzone dedykowane dla szpitala oprogramowanie oraz pozostałe prace informatyczne zrewolucjonizowały pracę. Objęły swoim zakresem:

1. Rozbudowę serwisu www o dodatkowe funkcjonalności i tym samym zapewniły pacjentom możliwość rejestracji online.
2. Wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów oraz uruchomienie intranetu – wewnętrznego portalu ułatwiającego komunikację oraz zarządzanie.
3. Zakup nowoczesnego sprzętu komputerowego oraz wdrożenie infrastruktury informatycznej.
4. Integrację systemów informatycznych siedmiu placówek medycznych w celu umożliwienia elektronicznej wymiany informacji o pacjentach, konsultacji wyników badań. Integracja ma ułatwić również pacjentom rejestrację na usługi medyczne przez internet.

Wszystkie projekty zostały zrealizowane z sukcesem. Osiągnięto założone cele. Szpital Św. Rodziny jest zupełnie inną placówką niż 7 lat temu, kiedy przystępował do pierwszego naboru wniosków w ramach RPO WM. Dzięki funduszom unijnym znacznie poszerzył się zakres świadczonych usług, z pewnością wzrosła również ich jakość. Szpital jest bardziej przyjazny dla środowiska. A poza tym dobrze skomunikowany zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz – z pacjentami oraz z innymi podmiotami leczniczymi.

Działanie 4.3.

Ochrona powietrza, energetyka

Tytuł projektu: *Odnawialne źródła energii i kogeneracja w m.st. Warszawa*

Wartość dofinansowania z EFRR: 6 834 095,53 PLN

Całkowita wartość projektu: 11 584 369,69 PLN

Działanie 7.1.

Infrastruktura służąca ochronie zdrowia i życia

Tytuł projektu: *Rozbudowa i modernizacja Szpitala im. Św. Rodziny*

Wartość dofinansowania z EFRR: 23 887 611,10 PLN

Całkowita wartość projektu: 34 666 410,14 PLN

Działanie: 2.1.

Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu

Tytuł projektu: *Budowa inteligentnego systemu zarządzania budynkiem i zintegrowanego systemu informatycznego w Szpitalu Specjalistycznym im. Świętej Rodziny w Warszawie*

Wartość dofinansowania z EFRR: 4 999 581,00 PLN

Całkowita wartość projektu: 6 122 316,49 PLN

JAK PRAWIDŁOWO OZNAKOWAĆ PROJEKT UNIJNY

ZASADA KONSTRUKCJI POLA PODSTAWOWEGO I OCHRONNEGO

MODUŁ KONSTRUKCYJNY
X = 1/8 WYSOKOŚCI
ZNAKU GRAFICZNEGO RPO

Każdy beneficjent musi zmierzyć się z tym tematem, każdego obowiązuje właściwe oznakowanie projektu. Tylko co oznacza „właściwe”. Warto zadać sobie pytanie, jakich logotypów użyć, na jakich materiałach mają się znaleźć, czy można je modyfikować. Należy zapoznać się artykułem poznać odpowiedzi na pytania, gdzie znaleźć więcej informacji.

Właściwe oznakowanie projektu to jedno z podstawowych działań w zakresie informacji i promocji, które często traktowane jest marginalnie. Trzeba jednak pamiętać, że spełnienie obowiązków dotyczących oznakowania projektu jest jednym z warunków przekazania dofinansowania. W praktyce oznacza to, że nawet jeżeli wydatkowano przyznane środki zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie oraz we wszystkich obowiązujących wytycznych, a nie zapewni odpowiednich działań informacyjno-promocyjnych, wydatek może zostać uznany za niekwalifikowalny. Nie oznacza to jednak, że brak logotypu na zakupionej maszynie może skończyć się zwrotem całego przyznanego dofinansowania.

Celem działań informacyjnych i promocyjnych jest poinformowanie jak najszerszej grupy społeczeństwa o tym, że dane przedsięwzięcie zostało zrealizowane dzięki wsparciu unijnemu. Stąd tak dużą uwagę przykładana się do właściwego oznakowania projektów. Znaczna część beneficjentów popełnia w tym zakresie błędy. Szczegółowe zasady, w jaki sposób należy wywiązywać się z obowiązku, zostały wskazane w *Wytycznych dla beneficjentów w zakresie działań informacyjno-promocyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego*

Województwa Mazowieckiego 2007–2013 dostępnych na stronie internetowej Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych www.mazowia.eu w zakładce „Promocja/ identyfikacja projektu”. Jest to krótki i przystępny dokument. Zostały w nim określone minimalne wymagania do zastosowania przy oznaczaniu dokumentów, zakupionych środków trwałych, strony internetowej, a także zasady umieszczania tablic informacyjnych i promocyjnych. Wytyczne zawierają również pomocne wzory wymaganych tablic i naklejek.

Należy pamiętać, że prawidłowe oznakowanie projektu realizowanego w ramach RPO WM 2007–2013 powinno składać się z:

- 1) oznakowania wszelkiej dokumentacji związanej z dofinansowanym projektem;
- 2) umieszczenia odpowiedniej tablicy informacyjnej na czas realizacji projektu oraz tablicy pamiątkowej po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia;
- 3) umieszczenia plaketek informacyjnych na zakupionych maszynach, sprzęcie czy wyposażeniu;
- 4) umieszczenia informacji na stronie internetowej beneficjenta.

Każdy rodzaj oznakowania zawiera właściwy zestaw logotypów. Muszą być one stosowane z zachowaniem odpowiednich zasad.

Na przykład niedopuszczalna jest zmiana kolejności logotypów, a także dodawanie znaków graficznych, np. identyfikujących beneficjenta. Właściwy zestaw i układ logotypów wygląda następująco:

- po lewej stronie logotyp Narodowej Strategii Spójności 2007–2013 w formie znaku programu regionalnego;

- po prawej stronie właściwie podpisany znak Unii Europejskiej, z podpisem Unia Europejska oraz ze wskazaniem na: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

- w środku logotyp marki Mazowsze.

Każdy rodzaj oznakowania zawiera właściwy zestaw logotypów. Muszą być one stosowane z zachowaniem odpowiednich zasad. Na przykład niedopuszczalna jest zmiana kolejności logotypów, a także dodawanie znaków graficznych, np. identyfikujących beneficjenta. Właściwy zestaw i układ logotypów wygląda następująco:

- po lewej stronie logotyp Narodowej Strategii Spójności 2007–2013 w formie znaku programu regionalnego;
- po prawej stronie właściwie podpisany znak Unii Europejskiej, z podpisem Unia Europejska oraz ze wskazaniem na: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
- w środku logotyp marki Mazowsze.

Logotypy są dostępne do pobrania na stronie Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych w zakładce Promocja/Identyfikacja projektu. Warto uważnie zapoznać się z załącznikiem nr 1 do Wytycznych dla beneficjentów w zakresie działań informacyjno-promocyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007–2013. Zostały tam przedstawione przykłady prawidłowego użycia logotypów oraz ich dopuszczalne formy. Jeśli jest stosowane oznakowanie kolorowe, należy upewnić się, że użyte barwy są tożsame z tymi we wzorze. Żeby uniknąć błędów,

rekomendowane jest postugiwanie się plikami udostępnionymi na stronie internetowej. Można również posłużyć się Księgą identyfikacji wizualnej Narodowej Strategii Spójności dostępnej m.in. na stronie dedykowanej funduszom unijnym www.funduszeuropejskie.gov.pl. Zdarza się, że umieszczenie oznakowania na materiałach czy urządzeniach jest niemożliwe ze względu na ich rozmiar. Wówczas dopuszcza się zmniejszenie oznakowania, ale pod warunkiem zachowania odpowiednich proporcji. Jeśli ze względu na rozmiar oznakowanie staje się nieczytelne, można z niego zrezygnować. Wówczas naklejkę można nanieść np. na opakowanie przedmiotu.

Znakiem graficznym obecnym właściwie na wszystkich projektach, które zostały wsparte w ramach budżetu unijnego, jest logo Narodowej Strategii Spójności

Symbolika znaku nie jest przypadkowa. Jedna z gwiazd – żółta, nawiązuje do flagi Unii Europejskiej zarówno poprzez kolor, jak i niebieskie tło. Kolor pozostałych dwóch gwiazd – białej i czerwonej nawiązuje do symboliki flagi Polski. Logo nawiązuje do idei przewodniej „Napęd twórczych przemian”, symbolizuje dynamikę, twórczość oraz nakierowanie na przyszłość.

Przygotowując dokumentację aplikacyjną, należy pamiętać, że wydatki związane z działaniami informacyjno-promocyjnymi są kwalifikowalne i mogą zostać ujęte w budżecie projektu. Najczęściej w ramach wydatków na informację i promocję ujmowane są w budżecie koszty zakupu tablicy informacyjnej i pamiątkowej oraz naklejek informacyjnych do oznakowania zakupionych środków trwałych. Tej kategorii wydatku nie należy jednak utożsamiać z promocją produktów czy usług, które w wyniku realizacji projektu będą oferowane na rynku.

MAZOWIECKIE BADANIE REGIONALNE

– PROJEKT BADAWCZY

Projekt był realizowany w okresie od maja 2011 roku do końca lutego br., przez konsorcjum: CASE-Doradcy sp. z o.o. oraz Uczelnię Łazarskiego i współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Program Operacyjny Kapitał Ludzki Poddziałania 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie.

Ideą projektu było utworzenie spójnego systemu monitorowania i prognozowania zmian gospodarczych w województwie mazowieckim. Możliwość monitorowania i prognozowania zmian gospodarczych również tych dotyczących rynku pracy jest kluczowym elementem strategii działania i rozwoju regionalnego potrzebna nie tylko administracji samorządowej, ale przede wszystkim przedsiębiorcom. Ogromne znaczenie mają zarówno prognozy krótko- (0,5–1 rok), jak i średniookresowe (2 lata). Te pierwsze są niezbędnym narzędziem do szybkiego reagowania na zmiany, zaś drugie pozwalają tworzyć strategię rozwoju regionu czy przedsiębiorstwa. Autorzy projektu uznali, by rezultaty projektu mogły być wykorzystywane przez użytkowników, należy właśnie zapewnić wszechstronne podejście do tematyki rozwoju regionalnego poprzez opracowanie prognoz zarówno krótko, jak i średniookresowych. Prognozy krótkookresowe zostały przygotowane na podstawie danych statystycznych. Prognozy średniookresowe, ze względu na pewne ograniczenia analiz ilościowych, mogły być prowadzone także przy wykorzystaniu metod jakościowych, opartych na wiedzy ekspertów. W projekcie wykorzystano badania fokusowe i panel Delphi. Wyznaczono branże rozwojowe (przyszłościowe) oraz przechodzące restrukturyzację lub regresyjne (schołkowe). W ramach projektu powstało kilkaset stron różnych opracowań. Po wejściu na stronę projektu www.mbr.info.pl widać kilkanaście różnych opracowań. Autorzy przygotowali osiem krótkich biuletynów diagnostyczno-prognostycznych, których zadaniem jest wyłuskanie najważniejszych wniosków z półrocznych raportów diagnostyczno-prognostycznych. Raporty zawierają szczegółowe informacje nt. koniunk-

tury gospodarczej, bieżących trendów, przewidywanego wzrostu gospodarczego, jak wygląda obecnie rynek pracy. Ponadto dokładnie przedstawione są tam również prognozy makroekonomiczne, prognozy średniookresowe oraz podane są szanse i zagrożenia. Aby pogłębić wiedzę jeszcze bardziej, można sięgnąć do raportów analitycznych systemu monitorowania i prognozowania wskaźnika statystycznego dla województwa mazowieckiego. Raporty te zawierają szczegółowe informacje analityczne nt. wzrostu gospodarczego, czynników podaźowych i popytowych czy sytuacji na rynku pracy. Dodatkowo można znaleźć publikacje poświęcone panującym nastrojom gospodarczym. Materiał ten składa się z 10-ciu kwartalników, które prezentują szczegółowe wyniki badań koniunktury gospodarczej w województwie mazowieckim. Na samym końcu znajdują się raporty półroczne prognoz średniookresowych. Do stworzenia tych wszystkich opracowań zostało zaangażowanych 600 respondentów. Badania przeprowadzono w podziale na dwa okręgi: okręg warszawski i okręg pozawarszawski, po 300 podmiotów z każdego okręgu. Do

badania wybrano podmioty z czterech branż: przemysłu, budownictwa, handlu i usług.

Wszystkie zebrane materiały stanowią zbiór prognoz makroekonomicznych, które mogą być przydatne w kilku obszarach. W pierwszej kolejności pomagają oszacować wielkości PKB i jego składowe, analizować tendencje w gospodarce realnej. Dzięki czemu mogą służyć jako punkt odniesienia dla firm operujących na mazowieckim rynku do porównania swoich wyników z osiąganymi przez branże w skali województwa i kraju. Prognozy wielkości PKB, dochodów ludności, konsumpcji mogą posłużyć do tworzenia przez przedsiębiorstwa swoich wewnętrznych projekcji sprzedaży na danym segmencie. Ważnym elementem prognoz makroekonomicznych jest fakt, że na podstawie analiz szacunkowych można formułować ostrzeżenia i zalecenia dla przedsiębiorstw, odnoszące się do oczekiwanego popytu konsumpcyjnego, inwestycyjnego czy zagranicznego. W opracowaniach nie zabrakło zestawienia poszczególnych branż przemysłu, jak też budownictwa i handlu. Jeśli chodzi o wyniki dotyczące rynku pracy mogą być one wykorzystywane aby sprawdzić, które branże zatrudniają, a które zwalniają pracowników. Takie zestawienie informacji o rynku pracy z analizami aktywności gospodarczej pokazują, z jakim opóźnieniem zatrudnienie i płace reagują na spowolnienie albo ożywienie gospodarcze. Dzięki tej wiedzy możemy łatwo zdefiniować, przed jakimi wyzwaniami i szansami na rozwój stoi firma w krótkim lub średnim okresie.

Ważną informację stanowią analizy powiatowe (dotyczące głównie bezrobocia i popytu na pracę), a także wyodrębnienie Warszawy. Wiedza ta jest pomocna chociażby przy wyborze lokalizacji na prowadzenie działalności gospodarczej. I tak przykładowo jeśli w danym regionie jest wyższa stopa bezrobocia, to może wskazywać na możliwość pozyskania tańszych pracowników. Jednak analizując dane z tego obszaru, należy wziąć pod uwagę inne wykazane czynniki, np. czy jest duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych. Fakt ten może oznaczać, że osoby te np. nie są zainteresowane podjęciem zatrudnienia bądź ich kwalifikacje nie odpowiadają oczekiwaniom ze strony pracodawców.

Z analizy badań wynika, że Mazowsze odczuwa początki ożywienia widoczne również w gospodarce krajowej. Według danych tempo rozwoju uległo poprawie we wszystkich głównych sekcjach gospodarki. Jednakże nadal w wielu branżach, firmy obniżają ceny produkcji sprzedanej, co może świadczyć o tym, że postrzegają obecne ożywienie jako słabe i obniżkami cen próbują zwiększyć swoją konkurencyjność. Zgodnie z wynikami, w budownictwie nadal utrzymuje się głęboka recesja. Jedną z głównych przyczyn jest spowolnienie wykorzystania środków unijnych oraz kryzys na mazowieckim

rynku mieszkaniowym. Te negatywne zjawiska były na tyle silne, że nie był w stanie ich zrekomensować wysoki wzrost budowlanych inwestycji mazowieckich. W odniesieniu do rynku pracy, nastąpił wzrost dochodów z tytułu wynagrodzeń oraz rent. Widoczna jest tendencja do spadku redukcji zatrudnienia w mazowieckich przedsiębiorstwach oraz niewielkie przyspieszenie tempa wzrostu średniego wynagrodzenia. Jak wskazują dane za III kw. 2013 r. okres spowolnienia gospodarczego należy do przeszłości i gospodarka Mazowsza, jak też Polski przeżywają ożywienie. Perspektywy dla mazowieckiego rynku pracy są korzystne i zbliżone do prognoz ogólnokrajowych. W kolejnych latach prognozowane jest, że oprócz wzrostu aktywnych zawodowo, jeszcze szybciej będzie rosła liczba pracujących, co z kolei spowoduje spadek stopy. Nie wpłynie to przez dłuższy czas na brak ostrożności ze strony Mazowieckich firm w zwiększaniu zatrudnienia. W dalszym ciągu będą wymuszać wzrost wydajności swoich pracowników. Poprawa tej sytuacji będzie widoczna w 2015 roku. Firmy będą zwiększać zatrudnienie oraz wpłynie to na wzrost wynagrodzeń. W odniesieniu do Warszawy to liczba pracujących nie zaczęła jeszcze rosnąć, ale dynamiczny wzrost ofert pracy pozwala sądzić, że Warszawa jest silnym lokalnym rynkiem pracy, który w kolejnych latach powinien odzyskać swoją dynamikę. W skali województwa mazowieckiego stan gospodarki na terenie miasta Warszawy był nieco lepszy niż w pozostałych podregionach województwa.

W celu zapoznania się ze szczegółowymi wnioskami i materiałami można wejść na stronę www.mbr.info.pl, gdzie dostępne są wszystkie potrzebne materiały.

Działanie: 8.1.2

Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie.

Beneficjenci: **CASE-Doradcy sp. z o.o., Uczelnia Łazarskiego w Warszawie**

Tytuł projektu: **Mazowieckie Badanie Regionalne – projekt badawczy**

Całkowita wartość projektu/Wartość dofinansowania z EFS: **1 491 339,03 PLN**

AKADEMIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – UCZESTNICY OBJĘCI WSPARCIEM

Dzięki Programowi Operacyjnemu Kapitał Ludzki w ramach Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia realizowane były projekty wspierające nowo powstające firmy. Jednym z przykładów takich przedsięwzięć był projekt Akademia przedsiębiorczości, realizowany przez Wyższą Szkołę Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie. Do projektu mogły przystąpić osoby fizyczne zamieszkałe na terenie miasta st. Warszawy oraz powiatów: warszawskiego zachodniego, pruszkowskiego, wołomińskiego i otwockiego. W ramach projektu, oprócz wsparcia finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej i wsparcia pomostowego, możliwy był udział w szkoleniach z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej. Celem szkolenia, oprócz przekazania wiedzy nt. prowadzenia działalności gospodarczej, było również dostarczanie informacji nt. właściwego opodatkowania działalności, marketingu firmy, reklamy czy zarządzania personelem. Jednak szkolenie w dużej mierze na celu miało przede wszystkim umożliwić zdobycie wiedzy nt. pisania biznesplanów. Łącznie szkolenie obejmowało 80 godzin. Do projektu zakwalifikowanych zostało 49 osób. Beneficjenci chętnie korzystali ze szkolenia i z pomocy kadry projektowej. Po ukończeniu szkolenia w terminie 14–24.11.2012 prowadzony był nabór wniosków o przyznanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Do wniosków beneficjenci dołączali biznesplany, które zawierały szczegółowe informacje nt. proponowanej działalności gospodarczej. Biznesplan to narzędzie planistyczne wykorzystywane przy ocenie opłacalności przedsięwzięć gospodarczych, które powinno odzwierciedlać aktualną, rzeczywistą sytuację analizowanego podmiotu gospodarczego. Analiza ta powinna być przygotowana z różnych punktów widzenia (finansowego, produkcyjnego itd.), uwzględniać otoczenie przedsiębiorstwa, w tym analizę rynku, wskazywać kadrę, jej kwalifikacje, doświadczenia i umiejętności jak również prezentować stosowane technologie produkcji. Biznesplan również powinien zawierać analizę SWOT. Dobrze sporządzony biznesplan pozwala ocenić, czy przedsięwzięcie ma szansę powodzenia, a także wskazuje, czy podmiot, który go tworzył jest przygotowany do przedsięwzięcia. Dlatego też w projekcie położono duży nacisk na rzetelne przygotowanie biznesplanów ze strony beneficjentów ostatecznych. Osoby musiały opisać swoje przedsięwzięcie, wskazać jaka jest konkurencja, kto jest potencjalnym klientem. Ponadto osoby oprócz analizy SWOT musiały przedstawić koszty i przychody, aby móc ocenić potencjał finansowy przedsięwzięcia. W dokumentacji również nie mogło zabraknąć oferty przyszłej firmy oraz analizy potencjalnych klientów, do których kierują przyszli przedsiębiorcy swoje usługi. Ważną częścią każdego biznesplanu jest także oszacowanie kosztów i przychodów oraz przedstawienie planu inwestycyjnego, czyli jakie środki/materiały potrzebne są na rozpoczęcie działalności. Dodatkowo wymogiem biznesplanu było wskazanie lokalizacji, opis zasobów ludzkich i źródła pokrycia kosztów. W celu oceny wniosków o przyznanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej powołana została komisja oceniająca wnioski. Proces oceny składał się z dwóch

etapów. Pierwszym etapem była ocena formalna, która miała za zadanie sprawdzenie, czy wnioski zawierają wszystkie wymagane załączniki i czy zostały złożone w terminie. Drugim etapem była ocena merytoryczna. Komisja oceniała, czy przedstawione biznesplany są realne

do osiągnięcia za pomocą 5 kryteriów. W pierwszej kolejności oceniano potencjał wnioskodawcy – posiadane wykształcenie, odbyte kursy, doświadczenie zawodowe, dodatkowe umiejętności oraz stan przygotowań do podjęcia działalności gospodarczej. Następnie oceniano pomysł na biznes, znajomość rynku przez beneficjenta, czy posiada rozwiązania alternatywne oraz opłacalność i efektywność przedsięwzięcia. Maksymalna liczba punktów do zdobycia wynosiła 100.

Do pierwszego etapu zostało przekazanych 49 wniosków. W dniu 30 listopada 2012 roku w wyniku oceny formalnej 47 wniosków przeszło pozytywną weryfikację. W celu dokładnego sprawdzenia wniosków pod względem merytorycznym, prace komisji trwały na bieżąco do 10 grudnia 2012 r. W toku oceny wyłoniono 39 wniosków, które otrzymały rekomendację do otrzymania dofinansowania. Po ogłoszeniu wyników, osoby, które zakwalifikowały się do dalszego etapu, miały czas na zarejestrowanie swojej działalności i założenia konta bankowego. W celu sprawnego procesu podpisywania umów, kadra zarządzająca ustaliła dokładne terminy przyjmowania dokumentów. Na koniec grudnia wnioskodawca rozpoczął wypłacanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wśród firm, które otrzymały wsparcie były 4 ciekawe projekty: INTYME, English & Coaching, Bombanga – Szkoła Tańca oraz Kiziu Miziu – Dorota Godlewska.

Firma INTYME – właścicielka za otrzymane środki mogła otworzyć sklep z bielizną oferujący profesjonalny dobór biustonoszy – brafitting. Jak sama twierdzi, gdyby nie wsparcie finansowe nie otworzyła by firmy, ponieważ dopiero możliwość uzyskania dotacji dała jej odpowiednią motywację do działania.

Właścicielka otrzymała dotację w wysokości 40 000 PLN. Najwięcej trudności sprawił jej biznesplan, jednakże eksperci zatrudnieni w projekcie wspomogli ją dużą wiedzą merytoryczną.

Niedogodnością dla pani Anny był ograniczony czas na założenie działalności gospodarczej – *Dofinansowanie otrzymałam pod koniec grudnia 2012 roku. Warunkiem przełania pieniędzy z dofinansowania było dokonanie wszystkich formalności przed 2013 rokiem. Miałam więc dostawnie 4 dni robocze na otwarcie działalności, załatwienie REGON-u i otwarcie konta firmowego w banku. Muszę podkreślić, że większość banków nie dopuszcza otwarcia rachunku bez regonu. Było więc nerwowo.* Właścicielka zwróciła też uwagę, że bardzo ważny jest dobór kompetentnego biura księgowego – *Trafiłam niestety na firmę, która nie wspiera swoich klientów, a generuje dużo problemów. Zaskakująco to urząd skarbowy pomógł mi naprostować kilka spraw.*

Firma English & Coaching specjalizuje się w nauce języka angielskiego oraz w coachingu dla klientów biznesowych. Dodatkowo również świadczy usługi tłumaczeń zarówno zwykłych, jak i przysięgłe w trzech językach: angielskim, niemieckim i ro-

syjskim. Między innymi tłumaczy dokumenty handlowe, księgowe, informatyczne, przetargowe czy też sądownicze. Właściciel firmy otrzymał jednorazowo 40 000 PLN na rozpoczęcie działalności gospodarczej, i jak pisze pani Beata kwota ta umożliwiła mi zakupienie sprzętu oraz oprogramowania do zarządzania szkoła językową, na które mogłabym sobie pozwolić dopiero po kilku latach prowadzenia firmy. Pani Beata uzyskała również wsparcie pomostowe, które było wypłacane co miesiąc w kwocie 1250 PLN przez okres 6 miesięcy. Z krótkiej informacji od właściciela dowiedzieliśmy się, że nie miała żadnych trudności w pozyskaniu środków. Po zakwalifikowaniu się do Akademii Przedsiębiorczości byłam zobligowana do uczestnictwa w 80 godzinach szkoleń oraz napisania szczegółowego biznesplanu. Wymagało to ode mnie sporo czasu i wysiłku, ale poświęcony czas i zdobyta wiedza przyniosły konkretne rezultaty. Muszę przyznać, że mając w perspektywie tak znaczącą pomoc na początku prowadzenia działalności, mój wkład uznałam za niewielki. Ponadto pani Beata również nie napotkała żadnych trudności przy zakładaniu działalności gospodarczej, jak wspomina wystarczyła tylko jedna wizyta w urzędzie miasta. Największym wyzwaniem dla nowo powstałej firmy okazało się pozyskanie klientów, gdyż konkurencja na lokalnym rynku jest duża.

Kolejną firmą jaka dostała dofinansowanie jest Bombanga – Szkoła Tańca. Jak zapewnia właścicielka Akademia BOMBANGA to kameralne miejsce, w samym centrum Łomianek, dla wszystkich bez ograniczeń wiekowych, którzy

kochają taniec i dbają o swoją sprawność fizyczną. Oferta firmy jest dość duża, gdyż oprócz zajęć z tańca nowoczesnego i gimnastyki dla dzieci i młodzieży, są również zajęcia dla kobiet w ciąży i po porodzie. Dodatkowo osoby mogą uczęszczać na bardzo popularne zajęcia z zumbi, jogi i pilatesu. Prowadzone są też zajęcia z boksu i samoobrona dla kobiet oraz treningi odchudzające. W trosce o mamy, które chciałyby uczestniczyć w zajęciach, a nie mają z kim zostawić dziecka, utworzono program „Mama trenuje pociecha maluje”. Podczas zajęć mamy jej dziecko uczestniczy w zajęciach plastycznych. Szkoła również prowadzi darmowe zajęcia, np. teatrzyk dla dzieci na temat udzielania pierwszej pomocy, warsztaty dla rodziców na temat właściwego odżywiania. Właścicielka otrzymała 40 000 PLN jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Jak sama deklaruje najtrudniej było dostać się do projektu, a później dużo czasu spędziła na pisaniu biznesplanu. Sam proces zakładania działalności odbył się przy jednym okienku. Właścicielka ma bardzo mite doświadczenie w kontakcie z urzędnikiem. Osoba okazała się bardzo cierpliwa i pomocna. Początkowo pojawiły się problemy z pozyskaniem klientów. Jak mówi sama właścicielka *Potrzeba dużo cierpliwości i wiary w siebie, nie można zrazić się, jeśli po 3 miesiącach nikt nie jest zainteresowany twoją ofertą. Ludzie przyzwyczajają się do miejsca, nie korzystają z usług od razu.* Przedsiębiorca podkreśla, że ważnym elementem działalności jest promocja, chociaż w przypadku szkoły ostatecznie o wyborze przez klientów jej firmy liczyła się ocena pracy trenerów. Największym obecnie obciążeniem dla właścicielki są opłaty ZUS. Jednak środki jakie mogła pozyskać pozwoliły jej ruszyć z miejsca. W innym przypadku otwarcie działalności nie byłoby możliwe.

Kiziu-Miziu – idea firmy jest tworzenie, a przede wszystkim przetwarzanie/recycling twórczy niepotrzebnych już ubrań. Jak twierdzi właścicielka *Pod marką KIZIU-MIZIU powstają ekologiczne pluszaki oraz dekoracje z tkaniny.* Istotnym i wyróżniającym elementem działalności jest to, że produkty te powstają w pojedynczych egzemplarzach lub krótkich seriach. Dodatkowo w ofercie można znaleźć tzw. „lalki sentymentalne”, wykonywane z materiałów dostarczonych przez klientów, z którymi czują oni silny związek emocjonalny, np. ulubiona bluzka, kocyk itp. Firma pani Doroty wykonuje także rekwizyty do filmów i reklam, a także zajmuje się tapicerowaniem mebli oraz produkcją unikatowych prezentów i gadżetów reklamowych dla firm. Właścicielka uzyskała 40 000 PLN dofinansowania oraz wsparcie pomostowe, które było wypłacane przez pół roku w kwocie 1250 PLN. Pani Dorota zwraca uwagę, że problematyczne dla niej samej było zawiłość formularza biznesplanu oraz czasochłonność jego wypełnienia. Właścicielka jest kolejną osobą, która chwali sam proces zakładania dzia-

talności. Jednocześnie dodaje, że ważne jest, aby być systematycznym i skrupulatnym, a także dobrze mieć kogoś znajomego, kto wspomże na początku w sprawach księgowych. To tylko cztery przykłady firm, których właściciele z małego pomysłu zrealizowali swoje marzenia. Jak sami twierdzą z ich strony wymagało to niewielkiego poświęcenia, gdyż pomoc jaką uzyskali na początku realizacji projektu w postaci szkoleń i doradztwa pozwoliła im uniknąć podstawowych błędów i zmotywowała do jeszcze większej pracy. Jak wspominają uczestnicy ważne okazało się, że po otrzymaniu środków kadra zarządzająca projektem nie pozostawiła ich samych. Zorganizowano spotkania i szkolenia na których krok po kroku zobrazowany został proces rozliczania dotacji, wskazano jak prawidłowo opisywać dokumenty księgowe, jakie dokumenty i kiedy trzeba składać, aby

otrzymywać wsparcie pomostowe. Ponadto ciekawym rozwiązaniem okazało się spotkanie networkingowe, zorganizowane w ramach projektu Akademia Przedsiębiorczości. „Spotkania networkingowe stały się nieodłączną częścią każdego biznesu. Uczestnictwo w takim wydarzeniu pozwala zdobyć nowe kontakty, a dzięki wymianie doświadczeń z innymi ludźmi znacznie poszerza horyzonty myślowe i owocuje nowymi pomysłami”¹. Na spotkania uczestnicy mogli zapraszać także swoich znajomych, najlepiej osoby zainteresowane poszerzaniem sieci kontaktów – przedsiębiorców, dyrektorów, freelancerów, etatowców i pasjonatów poznawania nowych osób.

W trakcie oficjalnej części odbyły się również wykłady:

1. Prawo w relacji przedsiębiorca-konsument.
2. Jak zwiększyć skuteczność PR w twoim biznesie, opracować dla niego dochodową strategię oraz dynamicznie zwiększać zyski?
3. Nowe perspektywy rozwoju działalności gospodarczej w latach 2014–2020.
4. Zewnętrzne źródła finansowania prowadzonej działalności.

Podsumowując, Program Operacyjny Kapitał Ludzki umożliwił nie tylko inwestycję w kadry, ale również dał istotny wkład w rozwój przedsiębiorczości. Dzięki uzyskanym środkom powstało wiele ciekawych firmy.

Działanie: 6.2

Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

Beneficjent: Wyższa Szkoła Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie

Tytuł projektu: *Akademia Przedsiębiorczości*

Całkowita wartość projektu/Wartość dofinansowania z EFS: 2 769 150,00 PLN

¹ źródło: www.wsgn.pl/pl/strefa-biznesu/projekty/akademia-przedsiębiorczości/

INNOWACYJNE SZKOLNICTWO ZAWODOWE NA MAZOWSZU

Program Operacyjny Kapitał Ludzki umożliwił realizację wielu innowacyjnych rozwiązań na terenie województwa mazowieckiego.

Jednym z przykładów projektu innowacyjnego jest projekt „Innowacyjne szkolnictwo zawodowe na Mazowszu Płockim” współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, realizowany jest w ramach Priorytetu IX. Projekt wdrażany jest w partnerstwie. Jego liderem jest Zakład Doskonalenia Zawodowego w Płocku, zaś partnerami Gmina Miasto Płock i Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Płocku. Budżet przedsięwzięcia to 3 568 620,00 PLN. Głównym celem tego projektu jest wzrost efektywności współpracy szkół zawodowych z pracodawcami przyczyniającej się do innowacyjnej modernizacji oferty kształcenia zawodowego w zakresie zawodów informatyk i fryzjer w szkołach zawodowych woj. mazowieckiego w okresie VIII.2012–V.2015. Z informacji uzyskanych od beneficjenta można się dowiedzieć, że *geneza i potrzeba realizacji projektu była wynikiem słabej współpracy między pracodawcami a szkołami kształcenia zawodowego w Płocku. Swoim projektem chcieli stworzyć przyjazne warunki dla tej współpracy i spróbować zmienić nastawienie wszystkich uczestników do szkolnictwa zawodowego.* W przekonaniu projektodawców szkolnictwo zawodowe odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu kadr gospodarki województwa. Agnieszka Świerad – koordynator projektu podkreśla, że *największą trudnością, z jaką zetknęliśmy się na początku projektu, były próby przekonania obu stron (pracodawców i płockich szkół) do nawiązania dialogu, do przedstawienia wzajemnych oczekiwań, argumentów, opinii i do stworzenia forum wymiany stanowisk obu stron. Po wielu miesiącach realizacji projektu możemy śmiało powiedzieć, że trudności na początku zostały zrekompensowane w postaci nawiązanej i podtrzymywanej współpracy szkół objętych projektem z pracodawcami, przedstawicielami instytucji rynku pracy oraz przedstawicielami organów prowadzących.*

Realizacja projektu rozpoczęła się od przeprowadzenia badań na terenie Płocka, powiatu sierpeckiego, gostynińskiego, płońskiego, nowodworskiego i sochaczewskiego. Celem tych badań było określenie zapotrzebowania rynku pracy na zawody fryzjera i informatyka, a także oczekiwań pracodawców względem pracowników. Na podstawie uzyskanych badań możliwe było opracowanie dwóch innowacyjnych produktów: Modelu nowej jakości praktycznej nauki zawodów w zakresie informatyk i fryzjer oraz Modelu współpracy pracodawców ze szkołami zawodowymi. Innowacja ta jest próbą odpowiedzi na zdiagnozowany problem braku korelacji posiadanej wiedzy teoretycznej przekazywanej uczniom na zajęciach

ze specyfiką danego zawodu. Jak wynika z badań program nauczania nie współgra z wymaganiami stawianymi przez pracodawców. W marcu 2013 r. zostały zakończone prace nad Strategią Wdrażania. Następnie dokument został przekazany do oceny przez Sieć Tematyczną i zaakceptowany w maju 2013 r. Strategia jest dostępna na stronie projektu: www.innowacyjneszkolnictwo.pl. Projekt obecnie znajduje się w końcowej fazie testowania produktu. W czasie realizacji tego etapu prowadzone były warsztaty dla nauczycieli i pracodawców. Powołano Samorządową Radę Szkolnictwa Zawodowego. Od lipca br. rozpocznie się analizowanie rzeczywistych efektów testowania, która będzie trwała do września br. W tym czasie będą gromadzone dane z przeprowadzonych działań (ankiety, zaświadczenia, certyfikaty). W trakcie realizacji tego etapu odbędą się debaty, spotkania grupowe i konferencje z władzami, osobami decyzyjnymi w placówkach edukacyjnych itp. Na portalu online zbierane będą dane dotyczące współpracy pomiędzy uczeniem/nauczycielem a pracodawcą. Ponadto na bieżąco prowadzona będzie ewaluacja, na podstawie której zostanie opracowany raport. Dzięki tym działaniom i wynikom badań zostanie opracowana ostateczna wersja produktów finalnych.

Opracowane produkty zgodnie z etapami realizacji projektu testującego zostaną przedstawione na Sieci Tematycznej. Planowany termin walidacji został przewidziany na październik – listopad 2014 r i w tych miesiącach projekt zakłada przerwę techniczną. Projektodawca bardzo pozytywnie ocenia działanie Sieci tematycznej: *naszym zdaniem Sieć spaja projektodawców i umożliwia upowszechnianie wszystkich produktów innowacyjnych w województwie. Dzięki temu istnieje większa szansa, że produkty zostaną wdrożone w innych instytucjach.*

Reasumując, dzięki środkom z Unii Europejskiej i zaangażowaniu beneficjentów, są szanse, aby wprowadzić do użytku innowacyjne rozwiązania, które mogą być wykorzystywane potem przez inne podmioty.

Działanie: 9.2

Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego

Beneficjent: Zakład Doskonalenia Zawodowego w Płocku

Tytuł projektu: *Innowacyjne szkolnictwo zawodowe na Mazowszu Płockim*

Całkowita wartość projektu/Wartość dofinansowania z EFS: 3 568 620,00 PLN

WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA PROJEKT INCLUSIVE EUROPE ORAZ FORUM PARTNERSKIE W MALMÖ

W dniach 14–15 stycznia, w ramach projektu Inclusive Europe, w którym udział bierze woj. mazowieckie, miało miejsce wizyta przedstawicieli 5 gmin położonych w regionie Sztokholmu. Do Warszawy przybyła grupa 25 reprezentantów różnych instytucji publicznych z gmin Huddinge, Järfälla, Nacka, Södertälje oraz Värmdö. Projekt Inclusive Europe, w ramach którego odbyła się wizyta, jest realizowany przez Arbetsmiljöforum. Jego celem jest współpraca ponadnarodowa i poszukiwanie rozwiązań mających na celu ułatwienie nawiązywania partnerstwa w ramach działalności prowadzonych przez gminy regionu miasta Sztokholmu. Przedsięwzięcie jest współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W dniu 14 stycznia zagraniczni goście udali się do Centrum Przedsiębiorczości Smolna w Warszawie, by spotkać się z przedstawicielami m.st. Warszawy. Delegację szwedzką przywitał pan Michał Andrzej Olszewski, Zastępca Prezydenta miasta stołecznego Warszawy. Następnie prezentację w zakresie stopnia realizacji programów operacyjnych w woj. mazowieckim i perspektywy finansowej 2014–2020 poprowadził pan Mariusz Frankowski, Dyrektor Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych. W dalszej kolejności odbyły się szczegółowe prezentacje m.st. Warszawy oraz każdej z 5 gmin regionu miasta Sztokholmu. Ze strony szwedzkiej pani Anne Marie Flood, koordynator projektu Inclusive Europe, przedstawiła kluczowe założenia i cele projektu. Istotnym punktem spotkania były warsztaty dotyczące pięciu obszarów potencjalnej współpracy, tj. innowacyjności, ochrony środowiska, rynku pracy i bezrobocia wśród młodzieży, współpracy między szkołami oraz rehabilitacji niepełnosprawnych. Podczas trwania warsztatów, w mieszanych grupach składających się z przedstawicieli strony szwedzkiej oraz polskiej, możliwa była wymiana doświadczeń, zaprezentowanie dobrych praktyk w zakresie działań poszczególnych instytucji oraz

nawiązanie kontaktów między uczestnikami. W spotkaniu w imieniu Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych uczestniczyli członkowie zespołu ds. projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej, pani Joanna Łupińska i pan Radosław Pituch, a także przedstawiciele Krajowej Instytucji Wspomagającej, pani Katarzyna Tyczko i pani Beata Rybicka-Dominiak.

Następnego dnia, tj. 15 stycznia, goście udali się do Ciechanowa, by tam spotkać się z przedstawicielami urzędu miasta. Spotkanie rozpoczął pan Waldemar Wardziński, Prezydent Ciechanowa. Po części powitalnej przystąpiono do prezentacji gmin szwedzkich, a także miasta Ciechanowa, przedstawiając zakres działalności jednostek organizacyjnych miasta. W dalszej kolejności odbyły się warsztaty, na których, podobnie jak w Warszawie, uczestnicy mogli wymienić się doświadczeniami, omówić podstawowe problemy społeczności lokalnych, a także nawiązać ze sobą kontakty.

Projekt Inclusive Europe jest kolejną inicjatywą z zakresu współpracy ponadnarodowej, w której aktywnie uczestniczy MJWPU. Wizyta gości szwedzkich miała na celu przede wszystkim zaznajomienie ich z zadaniami i celami działalności polskich instytucji samorządowych, a także nawiązanie kontaktów, które posłużą do realizacji wspólnych projektów w nowym okresie programowania UE 2014–2020.

W niniejszym artykule warto wspomnieć o innym wydarzeniu dotyczącym współpracy ponadnarodowej.

W dniach 7–9 kwietnia br. przedstawiciele MJWPU na czele z dyrektorem panem Mariuszem Frankowskim wzięli udział w forum partnerskim w Malmö. W trakcie wizyty odbyło się również dwustronne spotkanie zorganizowane przez Szwedzką Radę ds. EFS z Regionu Południowej Szwecji.

Pierwsza część wizyty była związana z Ponadnarodowym Forum Partnerskim zorganizowanym w dniach 7–8 kwietnia

przez Szwedzką Radę ds. EFS. Spotkanie zorganizowano przy wsparciu MJWPU oraz Krajowej Instytucji Wspomagającej (KIW). Wizyta ta stanowiła kontynuację cyklu działań wspierających poszukiwanie partnerów do projektów współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL/EFS. Inicjatorem działań był Zespół ds. projektów innowacyjnych i ponadnarodowych w ramach POKL utworzony w MJWPU w lipcu 2012 r. oraz partnerzy szwedzcy i KIW.

Głównym założeniem Forum było umożliwienie bezpośredniego kontaktu przedstawicielom różnych krajów w celu stworzenia efektywnych partnerstw ponadnarodowych i w konsekwencji wspólnej realizacji projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Ze strony woj. mazowieckiego w Forum w Malmö udział wzięło dziewięciu beneficjentów realizujących projekty ponadnarodowe i innowacyjne. Wśród reprezentantów znalazły się podmioty z sektora publicznego, prywatnego i organizacji pozarządowych. Grupy docelowe projektów polskich i szwedzkich obejmowały w szczególności osoby młode, pozostające bez pracy, długotrwale bezrobotne, osoby niepełnosprawne, nowoprzybytych imigrantów, społeczność romską oraz inne grupy defaworyzowane.

Beneficjenci z woj. mazowieckiego stanowili najliczniejszą i najbardziej aktywną grupę uczestników Forum.

Wizyta ta umożliwiła nawiązanie międzynarodowych kontaktów, wymianę dobrych praktyk i wspólne pomysły na projekty w ramach nowej perspektywy unijnej 2014–2020. Podczas Forum wsparciem merytorycznym służyli przedstawiciele zespołu ds. projektów innowacyjnych i ponadnarodowych, pani Joanna Łupińska i pan Radosław Pituch, którzy pełnili rolę moderatorów prac warsztatowych.

Druga część wizyty w dniu 9 kwietnia związana była ze współpracą Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych ze Szwedzką Radą ds. EFS z Regionu Południowej Szwecji. Do nawiązania współpracy pomiędzy instytucjami doszło podczas wizyty delegacji Szwedzkiej Rady w MJWPU we wrześniu 2013 r. Grupa gości ze Szwecji, licząca w sumie 13 osób, spotkała się z przedstawicielami MJWPU i odwiedziła trzy projekty realizowane na Mazowszu. Kolejna wizyta Szwedzkiej Rady ds. EFS miała miejsce w styczniu br. i dotyczyła głównie dwustronnej współpracy i organizacji ponadnarodowego forum partnerskiego.

W siedzibie Szwedzkiej Rady ds. EFS, dyrektor Pan Andreas Larsson wraz z dyrektorem MJWPU panem Mariuszem Frankowskim poprowadzili spotkanie dotyczące wspólnych projektów w nowej perspektywie unijnej oraz wspólnych inicjatyw mających na celu wspieranie projektodawców z Regionu Mazowsza i Regionu Południowej Szwecji. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele zespołu ds. projektów innowacyjnych i ponadnarodowych, Joanna Łupińska i Radosław Pituch, oraz pracownicy Szwedzkiej Rady ds. EFS z Regionu Południowej Szwecji.

Po prezentacjach wygłoszonych przez Andreeasa Larssona i Joannę Łupińską odnośnie nowej perspektywy unijnej, uczestnicy spotkania szczegółowo omówili możliwości współpracy w ramach nowego okresu programowania. Na spotkaniu poruszono także kwestię wspólnie zorganizowanego Ponadnarodowego Forum Partnerskiego. Było to pierwsze polsko-szwedzkie przedsięwzięcie tego typu zorganizowane przez instytucje regionalne działające w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Forum zostało pozytywnie ocenione przez uczestników, dlatego też nie wykluczono organizacji kolejnego tego typu przedsięwzięcia w przyszłości.

Udział przedstawicieli MJWPU w obu wydarzeniach był kluczowy ze względu na współpracę ponadnarodową zarówno na poziomie instytucjonalnym, jak i projektowym. Współpraca ponadnarodowa była niezwykle ważna w perspektywie unijnej 2007–2013. Co więcej, można spostrzec wyraźny wzrost zapotrzebowania na współpracę międzynarodową w ramach Strategii Europa 2020 oraz Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego. MJWPU efektywnie włącza się w działania mające na celu promocję tej współpracy i jej kontynuację poprzez wspieranie projektów ponadnarodowych realizowanych w woj. mazowieckim (najwięcej projektów ponadnarodowych w ramach EFS realizowanych jest właśnie na Mazowszu). Dodatkowo współpraca z publiczną instytucją szwedzką działającą w tym samym obszarze co MJWPU jest cennym doświadczeniem z punktu widzenia efektywności prowadzonych działań. Dzięki tej współpracy możliwa była wymiana dobrych praktyk i realizacja wspólnych projektów mających służyć rozwojowi Regionu Mazowsza i Szwecji Południowej.

EDUKACJA NA 6

ROZWÓJ SZKÓŁ W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM DZIĘKI POKL

Program Operacyjny Kapitał Ludzki położył duży nacisk na wzrost jakości edukacji w szkołach. W ramach Priorytetu IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach w latach 2007–2013 realizowane były min. działania związane z wyrównywaniem szans edukacyjnych i zapewnieniem wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty; podniesieniem atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Wśród tych działań dużą część z nich dotyczyła wzmocnienia systemu edukacji szkolnej w regionach. W ramach realizacji projektów możliwe było uzyskanie min. wsparcia na: zorganizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zorganizowanie doradztwa i opieki pedagogiczno-psychologicznej dla uczniów. Ponadto było możliwe tworzenie programów skierowanych do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. Bardzo ważnym wsparciem jakie można uzyskać w ramach Priorytetu IX była możliwość zorganizowania dodatkowych zajęć (pozalekcyjnych i pozaszkolnych) ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo-matematycznych. Dodatkowo dzięki środkom europejskim można rozszerzyć oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym; wdrożonych zostało wiele nowych i innowacyjnych form nauczania.

Organizacja takich działań bez udziału środków unijnych w wielu szkołach byłaby niemożliwa. Subwencja oświatowa jest bowiem liczona na podstawie liczby dzieci i ich potrzeb edukacyjnych. Szkoły zaś są organizowane wg sztywnego schematu organizacyjnego, dyktującego liczbę zatrudnionych nauczycieli i poziom ich zarobków. Jest on zależny od stopnia awansu zawodowego, a niezależny od liczby uczonych dzieci. Problem ten dotyczy szczególnie oświatę na wsi. Typowa szkoła jest mniejsza niż w mieście i ma średnio ok. 14 uczniów na oddział, przy czym bardzo dużo szkół ma mniej niż 10 uczniów. Wskutek tego, przeciętna gmina wiejska jest zmuszona dopłacać ok. 25% wartości subwencji oświatowej, co najczęściej przekracza jej możliwości finansowe. Rodzi to konieczność szukania oszczędności w sferze wydatków bieżących oraz zmusza gminy do zamykania najbardziej kosztownych szkół. W związku z tym organizacja dodatkowych zajęć, wsparcie psychologa czy doradcy edukacyjno-zawodowego jest niemalże w wielu przypadkach niemożliwe. Tylko duże szkoły obecnie mogą pozwolić sobie w niewielkiej części na zapewnienie dodatkowych zajęć dla dzieci i bardzo często jest to możliwe przy dużym zaangażowaniu finansowym ze strony rodziców.

Jednym z przykładów szkoły, która dzięki środkom unijnym mogła zapewnić lepszy rozwój swoim podopiecznym jest min. Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 6 przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2 w Płocku. Szkoła z sukcesem zrealizowała dwa projekty edukacyjne, a od stycznia 2014 br. rozpoczęła realizację kolejnego projektu. Pierwszy projekt, który szkoła realizowała to „Niepełnosprawni równi na lokalnym rynku pracy – niwelowanie dys-

proporcji w kształceniu zawodowym uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 6”.

Projekt był współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Głównym celem projektu było podjęcie przez szkołę działań przyczyniających się do wzrostu jakości kształcenia zawodowego uczniów na kierunkach istniejących. Ponadto celem było dostosowanie oferty kształcenia do lokalnego i regionalnego rynku pracy, a tym samym do podniesienia zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia. Dzięki środkom unijnym możliwe było zorganizowanie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z przedmiotów zawodowych z zakresu fryzjerstwa, krawiectwa, mechaniki pojazdów samochodowych, ogrodnictwa, a także doradztwa zawodowego i opieki psychologiczno-pedagogicznej. W szkole

w ramach projektu realizowano zajęcia ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych. Dzięki nim uczniowie mieli okazję nauczyć się tworzenia strony internetowej oraz wykorzystywania arkusza kalkulacyjnego w działalności zawodowej. Realizacja projektu pozwoliła na podniesienie kwalifikacji zawodowych poprzez wdrożenie nowych form nauczania. Zrealizowane zostały kursy zawodowe ze stylizacji paznokci, carvingu, spawania metodą MAG 135. Ponadto odbyły się kursy: kierowcy wózka jezdniowego, fryzjerski, bukietarstwa oraz kurs kuchni fusion. Dodatkowo prowadzone były kursy na prawo jazdy kategorii A i B. W ramach zajęć z psychologiem i pedagogiem odbył

się Trening Zastępowania Agresji, a także symulacja przyjęcia do pracy. Dzięki środkom unijnym wsparciem zostało objętych ponad 200 osób, a szkoła nawiązała współpracę z nowoczesnymi zakładami produkcyjnymi. Całkowita kwota kwalifikowalna projektu wyniosła 1 049 399,21 PLN. Kolejnym projektem który zakończył się sukcesem był projekt: W drodze do aktywności zawodowej, który był realizowany w okresie od 1.09.2012 do 31.12.2013. Przedsięwzięcie to również było współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu miasta Płocka. Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach; Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego.

W ramach projektu kontynuowano realizację niektórych zajęć, które odbywały się w ramach pierwszego projektu, tj. kurs prawa jazdy kat. B., kurs spawalniczy, kurs wózka jezdniowego, stylizacji paznokci czy kurs fryzjerski. Do oferty szkoleniowej zostały dodane trzy nowe kursy: bukieciarstwa II stopnia, kelner-barman oraz sprzedawca z obsługą kas fiskalnych. W ramach projektu realizowano również przygotowanie młodzieży do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. Odbyły się zajęcia wyrównawcze z przedmiotów zawodowych w kierunkach: fryzjer, krawiec, mechanik pojazdów samochodowych, ogrodnik, piekarz. Dodatkowo zrealizowano zajęcia ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, w tym zajęcia z matematyki, języka niemieckiego, przedsiębiorczości oraz zajęcia komputerowe. Dzięki wsparciu środków unijnych możliwe było zapewnienie uczniom indywidualnych spotkań z doradcą zawodowym oraz udział w warsztacie aktywnego poszukiwania pracy. Dodatkowo beneficjenci ostateczni mogli podczas trwania projektu na bieżąco korzystać z indywidualnego poradnictwa psychologa i pedagoga. W ramach współpracy z zakładami produkcyjnymi zorganizowano dla beneficjentów ostatecznych staże w zawodach: ogrodnik, fryzjer i krawiec. Dodatkowo odbywały się wyjazdy do zakładów produkcyjnych i wyjazdy studyjne na targi zawodowe.

Od stycznia br. szkoła, dostrzegając ogromne znaczenie prowadzenia dodatkowych zajęć dla uczniów, a także objęcia ich wsparciem psychologa i doradcy zawodowego,

przystąpiła do realizacji kolejnego projektu „Akademia aktywności”

Celem projektu jest podniesienie jakości i wzmocnienie atrakcyjności kształcenia zawodowego, a przez to zwiększenie zdolności uczniów i uczennic do przyszłego zatrudnienia. W ramach projektu przewidziane zostały zajęcia wyrównawcze z przedmiotów zawodowych (kucharz, krawiec, ogrodnik, mechanik, fryzjer, piekarz, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej), a także matematyki, przedsiębiorczości oraz języka niemieckiego. Obecnie rozpoczęły się już warsztaty komputerowe – rozwijające umiejętności wykorzystywania nowoczesnych technologii do poszukiwania pracy. Prowadzone są warsztaty aktywnego poszukiwania pracy oraz warsztaty z zakresu aktywizacji zawodowej – rozwijające umiejętności uczniów w zakresie poruszania się na rynku pracy. Dodatkowo prowadzone są warsztaty carvingu oraz kuchni regionalnych. Uczestnicy projektu mogą na bieżąco korzystać z indywidualnych konsultacji psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego. Zainteresowaniem beneficjentów ostatecznych cieszyło się spotkanie ze specjalistą – profilaktykiem, pierwsze z cyklu 6 spotkań ze specjalistami. Jako pierwszy uruchomiony został kurs „Dozorca” dla grupy 10 uczniów. Kurs realizowany był w okresie 31 stycznia – 06 kwietnia br. i obejmował 100 godzin zajęć. Wszyscy uczniowie z sukcesem zakończyli swój udział w kursie i uzyskali dodatkowe kwalifikacje. W kwietniu br., w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych uczniów ZSZ Nr 6, przystąpiono również do realizacji dwóch kolejnych kursów, w tym kursu fryzjerskiego oraz na prawo jazdy kategorii B. Ponadto w ramach projektu zaplanowano staże i targi zawodowe.

Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 6 w Płocku jest jednym z licznych przykładów szkół, które w województwie mazowieckim skorzystały ze wsparcia środków unijnych na realizację zajęć dodatkowych czy programu doradztwa dla uczniów.

Beneficjent: Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 6 przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2 w Płocku
Działanie: 9.2

Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego

Tytuł projektu: *Niepełnosprawni równi na lokalnym rynku pracy – niwelowanie dysproporcji w kształceniu zawodowym uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 6*

Całkowita wartość projektu: 1 097 449,00 PLN
Wartość dofinansowania z EFS: 947 384,25 PLN

Działanie: 9.2
Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego

Tytuł projektu: *W drodze do aktywności zawodowej*
Całkowita wartość projektu: 762 922,00 PLN
Wartość dofinansowania z EFS: 665 649,45 PLN

Działanie: 9.2
Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego

Tytuł projektu: *Akademia aktywności*
Całkowita wartość projektu: 1 013 640 PLN
Wartość dofinansowania z EFS: 872 837,90 PLN

FILARY START-UP

ZAPLANUJ SWÓJ SUKCES

Ostatnio coraz częściej w prasie i internecie pojawia się hasło Start-up. Dla wielu osób kojarzy się to z firmami z dziedziny technologii informatycznych. W cyklu artykułów przybliżone zostanie to zagadnienie. W pierwszym artykule zostanie przedstawiona definicja Start-upu oraz wskazanie, co zrobić, aby stać się Start-upem.

Start-upy to nic innego jak nowo powstające firmy, które świadczą swoje usługi w sposób nietypowy dla branży. Obecnie coraz więcej osób stoi przed wyborem, czy wybrać pracę na etat czy może własną firmę. Wybór nie jest jednak tak oczywisty, żeby zdecydować się zostać Start-upem w pierwszej kolejności potrzebny jest pomysł – czym właściwie zajmowałby się biznes. W drugiej kolejności ważna jest weryfikacja pomysłu, czyli zbadanie, czy istnieje zapotrzebowanie na taki biznes. Chcąc prowadzić biznes analogiczny do już istniejących na rynku, można w łatwy sposób zweryfikować zainteresowanie potencjalnych klientów. Należy sprawdzić otoczenie, ile jest firm o podobnym profilu, jakie usługi świadczą, do jakich klientów kierują swoje usługi. Ilu jest potencjalnych klientów, czy firma może być konkurencyjna. W przypadku wprowadzania nowych usług/rozwiązań, należy liczyć się z tym, że dotarcie do ewentualnych klientów, zdobycie wiedzy o zapotrzebowaniu, będzie wymagało większego wysiłku. Warto wtedy zasięgnąć wiedzy od osób postronnych, pokazać produkt, można również zaangażować potencjalnych klientów w proces testowania. Nieodpłatne świadczenie usługi czy udostępnienie czasowe produktu, umożliwi pozyskanie informacji zwrotnej, czy produkt wydaje się być potrzebny.

Jeśli pomysł zostanie zweryfikowany, przychodzi najtrudniejszy moment, a mianowicie zdobycie środków finansowych na realizację przedsięwzięcia. Jeszcze kilka lat temu, aby mieć swój start-up trzeba było sięgnąć do własnej kieszeni, obecnie jest dużo łatwiej. Od czasu przystąpienia do Unii Europejskiej jest możliwość starania się o dofinansowanie przedsięwzięcia. Dzięki Programowi Innowacyjna Gospodarka można było znaleźć środki min. na e-usługi, z czego skorzystało bardzo dużo nowo powstających firm. Ponadto można pozyskiwać środki z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W przypadku pozyskiwania środków finansowych na powstanie Start-upów z PO KL, możliwe jest to między innymi z Priorytetu VI Rynek otwarty dla wszystkich oraz Priorytetu VII Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, jak również z Priorytetu VIII Regionalne kadry gospodarki. W celu uzyskania dofinansowania nie trzeba osobiście składać wniosku o dofinansowanie i uczestniczyć w konkursie. Ciężar ten spadł na wnioskodawców, którzy realizując projekt, sami poszukują potencjalnych beneficjentów ostatecznych, którzy byliby zainteresowani otwarciem własnej działalności gospodarczej. Osoba zainteresowana byciem Start-upem może przystąpić do takiego projektu (oczywiście, jeśli spełniała określone warunki rekrutacji) i uzyskać dofinansowanie na otwarcie firmy. Dotacje ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w większości są wypłacane do kwoty 40 tysięcy PLN. Projekty przewidują również tzn. wsparcie pomostowe, które wypłacane jest przez okres do 12 miesięcy na opłacenie początków działalności firmy.

Warunkiem przystąpienia do takiego projektu jest przedstawienie wstępnych założeń odnośnie Start-upu, który ocenia komisja rekrutacyjna. W przypadku zakwalifikowania się do projektu uczestnik musi podpisać deklarację uczestnictwa w projekcie oraz wyrazić zgodę na przetwarzanie danych osobowych. Zgodnie z wymaganiami ostatnich ogłoszonych konkursów w ramach priorytetu VIII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, każdy uczestnik musi zostać objęty Indywidualnym Planem Działania oraz odbyć szkolenie z ABC przedsiębiorczości. W trakcie realizacji projektu beneficjenci ostatecznie zobligowani są do napisania właściwego biznesplanu, który ponownie oceniany jest przez komisję. Wiele projektów w ramach wsparcia oferuje pomoc ekspertów z dziedziny ekonomii, którzy wspomogają przy tworzeniu biznesplanu jak również szkolenia dodatkowe, np. z zakresu marketingu, księgowości czy sprzedaży. Należy tu dodać, że w przypadku otrzymania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej nie można wydać jej w dowolny sposób. Regulamin takich konkursów w jasny sposób określa, na co mogą być wydatkowane środki. Ponadto przygotowany biznesplan również zawiera szczegółowe informacje, na co zostaną przeznaczone środki z otrzymanej dotacji. Ważnym elementem jest trwałość takiego Start-upu. Zgodnie z wymogami konkursów, aby nie było konieczności zwrotu dotacji, biznes musi funkcjonować przez rok. W przypadku niedotrzymania tego terminu lub wydatkowania środków niezgodnie z przeznaczeniem dotacja musi zostać zwrócona. Dodatkowo, zanim zostaną przekazane środki, jest obowiązek wniesienia zabezpieczenia, przeważnie przy dotacjach wymagane jest poręczenie dwóch osób.

W ramach Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki o dofinansowanie mogą starać się osoby bezrobotne, które są zarejestrowane w urzędach pracy. Dodatkowo co roku z Funduszu Pracy również część środków przeznaczonych jest na wsparcie w postaci dofinansowania do rozpoczęcia działalności gospodarczej. Jednak wysokość tych dotacji jest już dużo mniejsza, gdyż maksymalnie nie może być większa niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia w Polsce, obecnie jest to 23 371,86 PLN. Dodatkowo w ramach Priorytetu VI PO KL możliwe było uzyskanie środków nie tylko przez osoby bezrobotne, ale również przez osoby pracujące.

Priorytet VIII Program Operacyjny Kapitał Ludzki daje możliwość skorzystania ze środków na podjęcie działalności gospodarczej nie tylko osobom bezrobotnym, ale np. również osobom, które są zagrożone zwolnieniem z pracy u pracodawcy, który przechodzi proces restrukturyzacji.

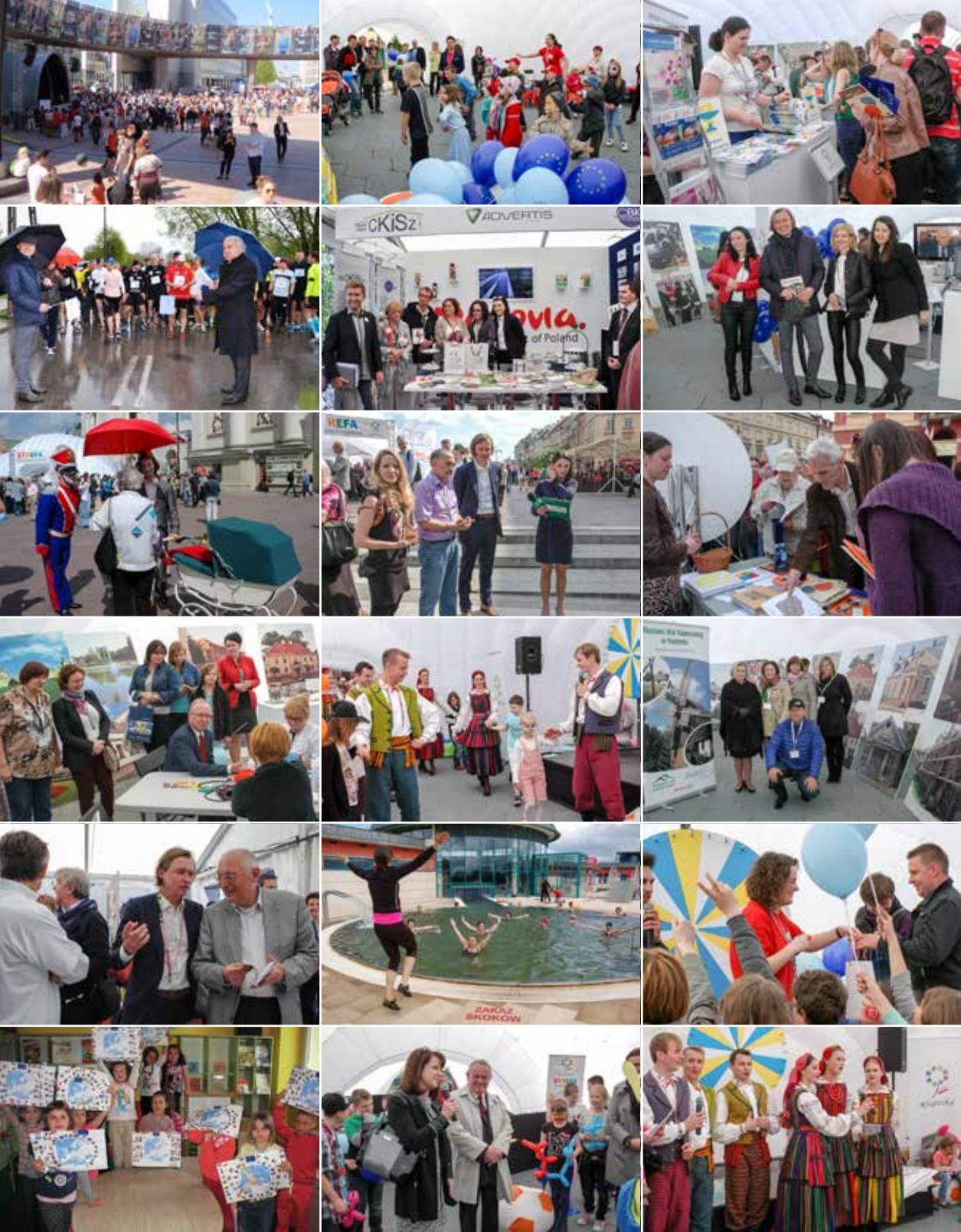
Do 30 kwietnia 2014 r. minął termin składania wniosków o dofinansowanie projektu w ramach Działania 8.1.2, właśnie na działania związane między innymi z przyznawaniem środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Obecnie zakończyła się ocena formalna tych wniosków, także należy się spodziewać, że na przełomie września i października ruszą kolejne projekty, dzięki którym będzie można pozyskać środki na rozpoczęcie działalności. Listy wniosków, które otrzymają dofinansowanie, będą zamieszczone na stronie: www.pokl.mazowia.eu. Znaleźć tam można dane adresowe nt. projektów, które uzyskały największą liczbę punktów i kwalifikują się do podpisania umowy. Informacji nt. podpisanych umów o dofinansowanie udzielają również Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich. Dodatkowym wsparciem dla Start-upów jest możliwość uzyskania zwrotnej pożyczki, projekty na te cele realizowane są również w ramach działania 6.2 PO KL. Wysokość kwoty pożyczki to 50 tysięcy złotych.

Reasumując, aby zostać Start-upem i pozyskać na ten cel środki, warto udać się do urzędu pracy lub Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich. Otrzymać tam można informacje dotyczące przyznawania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, lub pożyczki i dowiedzieć się, jakie trzeba spełniać kryteria. Warto również śledzić stronę www.pokl.mazowia.eu, na której można znaleźć dotyczące tego informacje, jaki podmiot otrzymał dofinansowanie na projekty z Działania 6.2 czy 8.1.2 i nawiązać z nim bezpośredni kontakt.

W celu wsparcia nowo powstałych przedsiębiorstw działają również tzn. inkubatory przedsiębiorczości, oferujące atrakcyjne ceny wynajmu powierzchni biurowej i produkcyjnej, a także zapewniające dostęp do usług szkoleniowo-doradczych oraz do kapitału na rozwój firmy. Obecna perspektywa dobiega końca, dlatego warto zapoznać się z dokumentami kolejnego okresu programowania na lata 2014–2020. Najważniejszymi programami nowej perspektywy finansowej, uwzględniającymi instrumenty wsparcia nowo powstających firm i MŚP, są: Regionalne Programy Operacyjne, Program Inteligentny Rozwój oraz Program Operacyjny Polska Wschodnia. W nowej perspektywie finansowej wsparcie za pośrednictwem inkubatorów przedsiębiorczości realizowane będzie głównie w ramach RPO, a także w ramach programu dla Polski Wschodniej. W przypadku wysoko innowacyjnych Start-upów, związanych z komercjalizacją innowacyjnych technologii lub usług, które dopiero tworzą dla siebie miejsce na rynku, uzyskanie podstawowego doradztwa i pożyczki może stanowić niewystarczające wsparcie. Dlatego też warto skorzystać ze wsparcia z funduszy *venture capital* oraz tzw. aniołów biznesu. Ponadto warto dodać, że działania stymulujące aktywność ww. inwestorów prywatnych w obszarze B+R+I finansowane będą ze szczebla krajowego, czyli z Programu Inteligentny Rozwój.

W celu uzyskania wsparcia warto zapoznać się z materiałami dostępnymi na stronach: www.ksu.parp.gov.pl, www.inkubatory.pl, www.twojstartup.pl

MAZOWIECKIE OBCHODY 10-LECIA PRZYSTĄPIENIA POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

MAZOWIECKA JEDNOSTKA WDRAŻANIA PROGRAMÓW UNIJNYCH

ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa;
tel. (0-22) 542 20 00, fax (0-22) 698 31 44
www.mazowia.eu
www.facebook.com/pife.mazowsze
e-mail: punkt_kontaktowy@mazowia.eu

0 801 101 101

Mazowiecka Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich

